

***50 hónapja elérhető a
babaváró támogatás***

2023. szeptember

www.koppmariaintezet.hu

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Tartalom

Részletesen a babaváróról	3
Bevezetése.....	3
Kik vehetik fel?.....	3
Mik a feltételek?	3
Gyermekvállalásra vonatkozó szabályok	4
Nem teljesülés esetén mi történik?.....	5
Babaváró múltja és jelene.....	6
Babavárót igénylő párok száma havi bontásban, 2019 július és 2023 augusztus között	7
Igénylők életkora	8
Területi megoszlás	10
Babaváró és jövedelmi helyzet (becslés)	16
Babaváró megítélése	17
Babaváró felhasználása	19
Babaváró népesedési hatása.....	20
Babaváró hatása a házasságkötések számára	20
Babaváró hatása a gyermekvállalásra	23
Gyermekvállalás átlagéletkora	27
Felhasznált irodalom	28
Babaváróval kapcsolatos tanulmányok összefoglalói	29

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Részletesen a babaváróról

Bevezetése

A kormány 2019 februárjában jelentette be, hogy elindítja a Családvédelmi Akciótervet, mely hét intézkedésből áll. A hét intézkedés a következő:

- babaváró támogatás,
- CSOK bővítése,
- jelzáloghitel elengedése,
- négy vagy többgyermekes anyák szja mentessége,
- nagycsaládosok autóvásárlási támogatása,
- bölcsődefejlesztés,
- nagyszülői gyed.

Az intézkedések egy része már 2019 júliusától érvényben van, másik része pedig 2020 januárjától lépett hatályba.

A babaváró támogatás volt a Családvédelmi Akcióterv zászlóshajója, amelynek igénybevételére **2019. július 1-től 2024. december 31-ig** van lehetőség.¹

A **babaváró támogatás** maximum 10 millió Ft kamatmentes, szabad felhasználású kölcsön, ami a bankfiókokban igénylehető.

Kik vehetik fel?

Azok a magyar házaspárok – együttes igénylőként –, akiknél

- a feleség betöltötte a 18. életévét, de még nem töltötte be a 41. életévét,
- mindkét házastárs rendelkezik magyarországi lakcímmel,
- legalább az egyik házastárs legalább 3 éve folyamatosan biztosítási jogviszonnyal rendelkezik (a hallgatói jogviszony, a külföldi TB jogviszony és a hallgatói GYED is annak számít).

Mik a feltételek?

Az igényléskor nem feltétel az első házasság a mozaikcsaládoknál.

A korábbi 180 napról 90 napra csökkent a külföldről hazatérőktől minimálisan elvárt hazai TB-jogviszony igazolás időtartama, amelyet 180 napon belül kell igazolni.

¹ 2024. január 1-től módosul az igénylés feltétele és a kölcsön maximális összege, illetve maximális havi törlesztő összege. (Forrás: [Babaváró r. - 44/2019. \(III. 12.\) Korm. rendelet a babaváró támogatásról - Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye \(jogtar.hu\)](#) 2023.09.19-i állapot szerint - Magyar Közlöny 2023. évi 103. szám)

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A támogatáshoz szükséges, illetékmentes TB-igazolást a kormányablakokban vagy a járási hivatalokban lehet beszerezni személyesen vagy postai úton, illetve elektronikusan is.

A bankok jogosultak megítélni, hogy „az ügyfél esetében nem áll fenn olyan tény vagy körülmény, amelynek alapján a közös gyermekvállalás nyilvánvalóan lehetetlennek tekinthető”. Ilyen lehet például az azonos nemű bejegyzett élettársak igénylése.

Egyik házastársnak sincs az állami adóhatóságnál nyilvántartott köztartozása.

Egyiküknek sincs a Központi Hitelinformációs Rendszerben nyilvántartott tartozása.

Az igénylők vállalják, hogy legalább egyikük a kölcsönkérelem benyújtását követően született vagy örökbefogadott gyermekeit a nagykorúvá válásukig, de legfeljebb a kölcsönszerződés megszűnéséig a saját háztartásában neveli.

Együttesen is igénybe vehető a Babaváró Támogatás és a jelzáloghitel csökkentés. De a csökkentés tárgya nem lehet maga a babaváró előtörlesztése, mivel az nem jelzáloghitel.

Korábban igénybe vett támogatás nem lehet kizáró ok a Babaváró Támogatás igénylésénél, például az, ha egy pár korábban CSOK-ot vett igénybe és szintén lakásra fordította.

A hitel **törlesztőrésze legfeljebb havi 50 ezer Ft, futamideje 5-20 év.**

Gyermekvállalásra vonatkozó szabályok

Amennyiben a kölcsönkérelem benyújtását követően a családba 5 éven belül **legalább 1 gyermek születik**, 3 évig nem kell a törlesztő részleteket fizetniük a hitelfelvevőknek, és a teljes futamidőre jogosulttá válnak a kamatmentes törlesztésre.

Második gyermek megszületése esetén újabb 3 évre szünetel a törlesztés, és a tartozás 30%-a elengedésre kerül.

Harmadik gyermek megszületésekor a teljes fennmaradó tartozást elengedik.

A gyermekszámba az igénylők, illetve a támogatott személyek vér szerinti, velük közös háztartásban élő gyermeke, ideértve a magzatot a várandósság betöltött 12. hetétől, valamint az igénylők által közösen örökbefogadott gyermek tartozik. Az igénylővel közös háztartásban élő gyermeknek azt kell tekinteni, akinek bejelentett magyarországi lakóhelye vagy tartózkodási helye az igénylőével megegyezik.

Ikergyermekeknél a Babaváró támogatás törlesztési szüneteltetése 3+2 évig jár, vagyis az egyik gyermek után igénybe vett 3 év után a másik ikergyermekekre is kérhető +2 év szüneteltetés.

Amennyiben egy házaspár úgy veszi fel a Babaváró támogatást, hogy a nő már várandós, majd három éven belül megszületik a második gyermekük, majd újabb három éven belül a harmadik, anélkül vehetik igénybe a kölcsönt, hogy abból egyetlen forintot is vissza kellene fizetniük.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

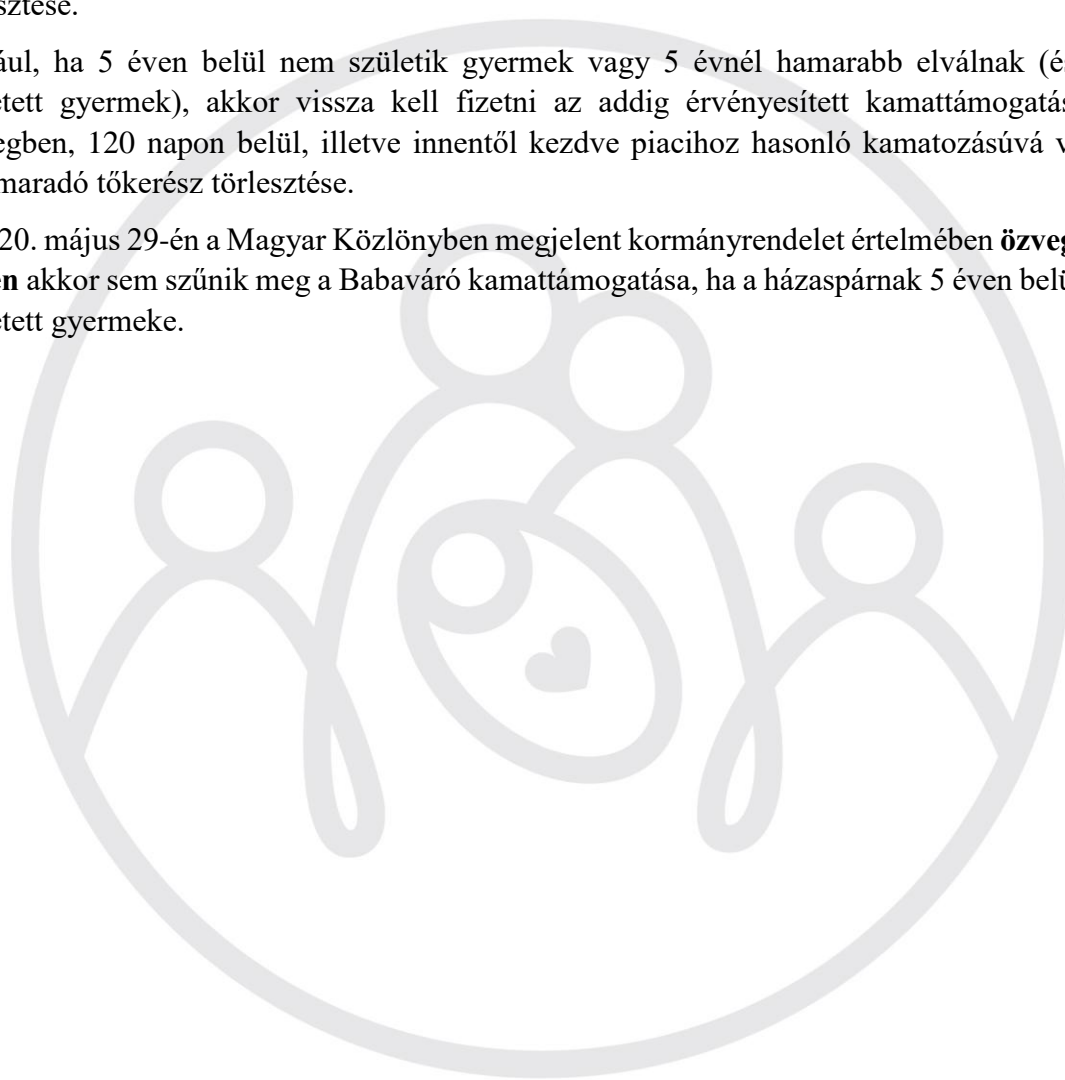
A **várandósság betöltött 12. hetétől kezdve** már a magzat is a megszületett gyermekkel esik egy tekintet alá (ugyanakkor a vetélés vagy halvaszületés tényét 60 napon belül be kell jelenteni a hitelintézetnek).

Nem teljesülés esetén mi történik?

Abban az esetben, **ha a házaspár nem teljesíti a vállalást**, akkor a kamattámogatást vissza kell fizetni, illetve inentől kezdve piacihoz hasonló kamatozásúvá válik a fennmaradó tőkerész törlesztése.

Például, ha 5 éven belül nem születik gyermek vagy 5 évnél hamarabb elválnak (és nem született gyermek), akkor vissza kell fizetni az addig érvényesített kamattámogatást egy összegben, 120 napon belül, illetve inentől kezdve piacihoz hasonló kamatozásúvá válik a fennmaradó tőkerész törlesztése.

A 2020. május 29-én a Magyar Közlönyben megjelent kormányrendelet értelmében **özvegyülés esetén** akkor sem szűnik meg a Babaváró kamattámogatása, ha a házaspárnak 5 éven belül nem született gyermeke.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

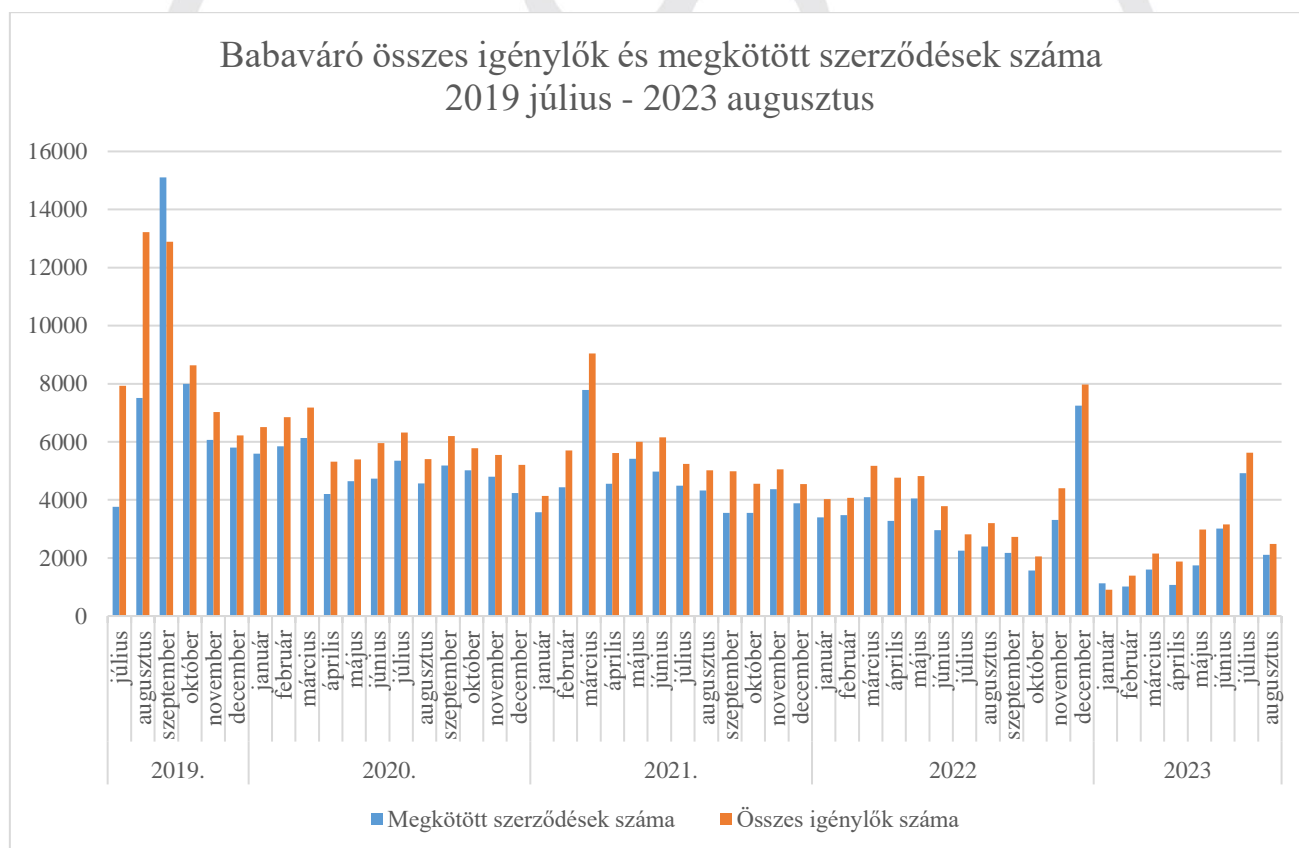
Babaváró múltja és jelene

Az Államkinestár által a KINCS számára átadott babaváró támogatási adatok tartalmaznak: születési évet, irányítószámot, településnevet. Az átadott adatok ügyfélazonosítót nem tartalmaznak, ezért az összetartozó ügyfél házaspárokat nem lehet elkülöníteni az adatbázisban.

2023. szeptember 15-ig összesen 224 065 család számára folyósítottak babaváró kölcsönt.

Az összesített szerződéses összeg a Babaváró támogatás esetében 2 178,6 Mrd Ft, az átlagosan felvett összeg 9,7 millió Ft.

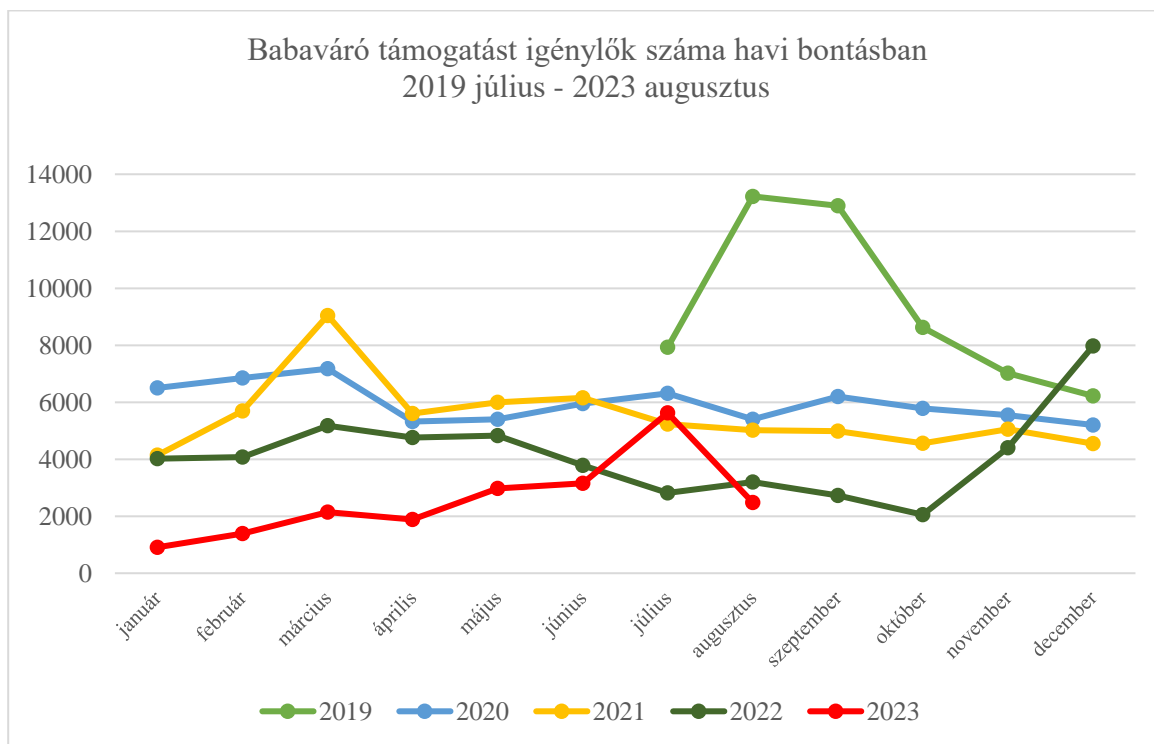
A Babaváró támogatás iránti érdeklődés 2019-ben, a bevezetést követően volt a legnagyobb, 2023-ra csökkenő tendenciát mutat a havi adatok szerint.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Babavárót igénylő párok száma havi bontásban, 2019 július és 2023 augusztus között

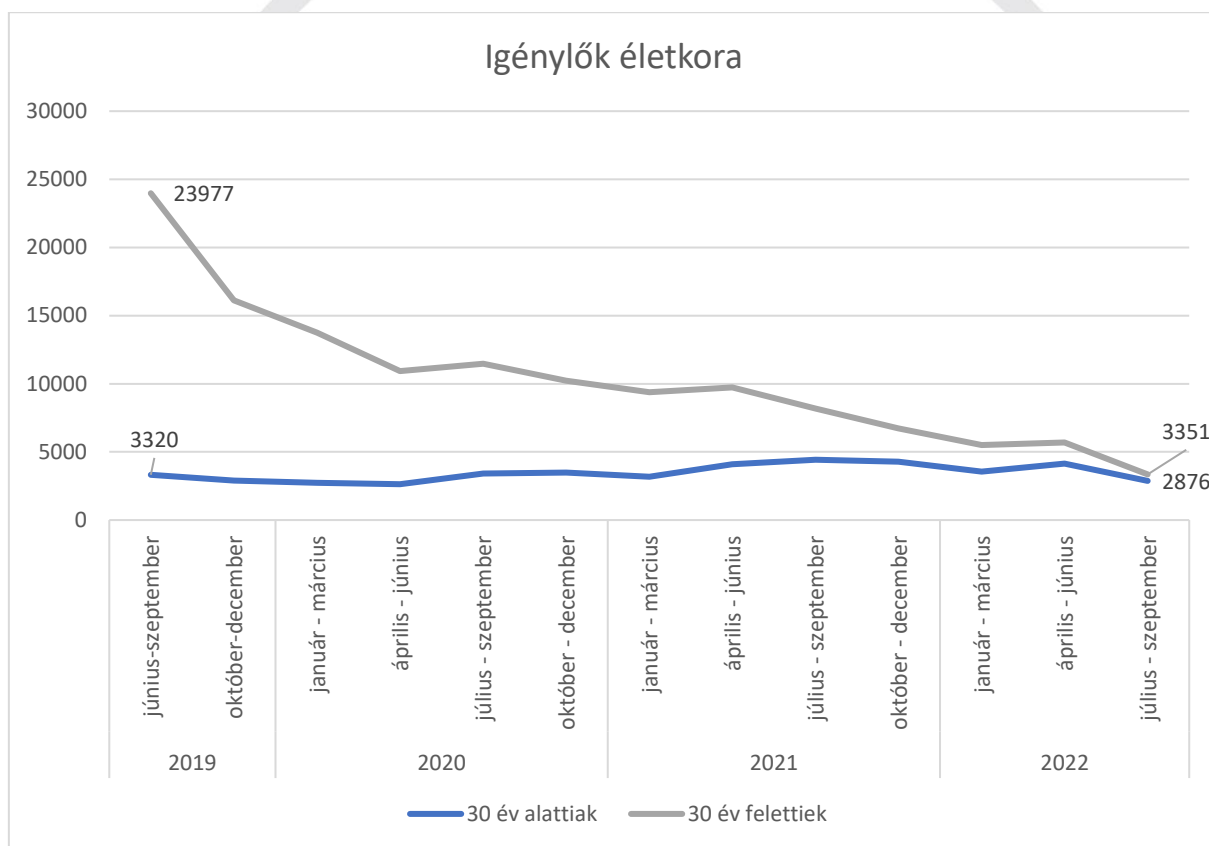
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Igénylők életkora

Az igénylők **közel negyede 18-29 éves, majdnem kétharmaduk 30-40 év közötti**. A jogszabály (44/2019. (III. 12.) Korm. rendelet a babaváráról) az igénylés feltételéül szabja, hogy „a feleség betöltötte a 18. életévét, de még nem töltötte be a 41. életévét” (4. § (1) a) pont), ezért a **41 év fölöttiek csak férfiak** lehetnek az adatbázisban.

Az igénylők életkora a babaváráról 2019-es bevezetés óta folyamatosan csökken. Három év adatai alapján az igénybevevők **átlagéletkora 33,7 év**.

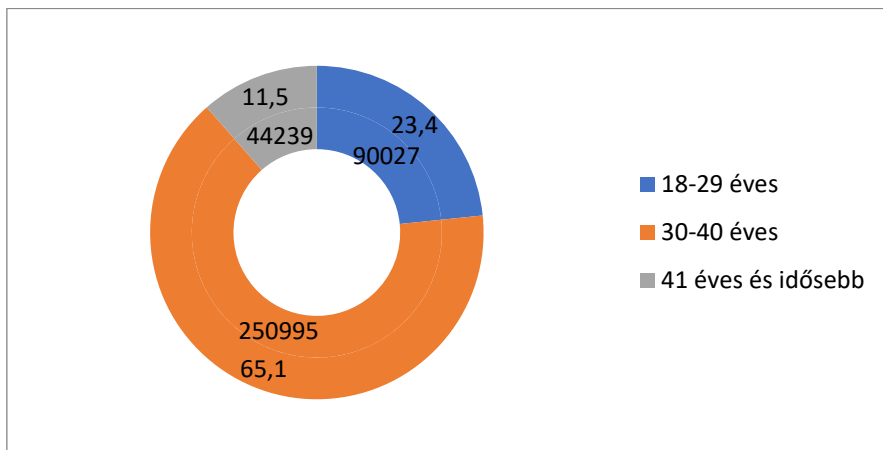

A babaváráról támogatást igénylők 2022. augusztusig 30 év alatti és 30 év feletti életkori bontásban

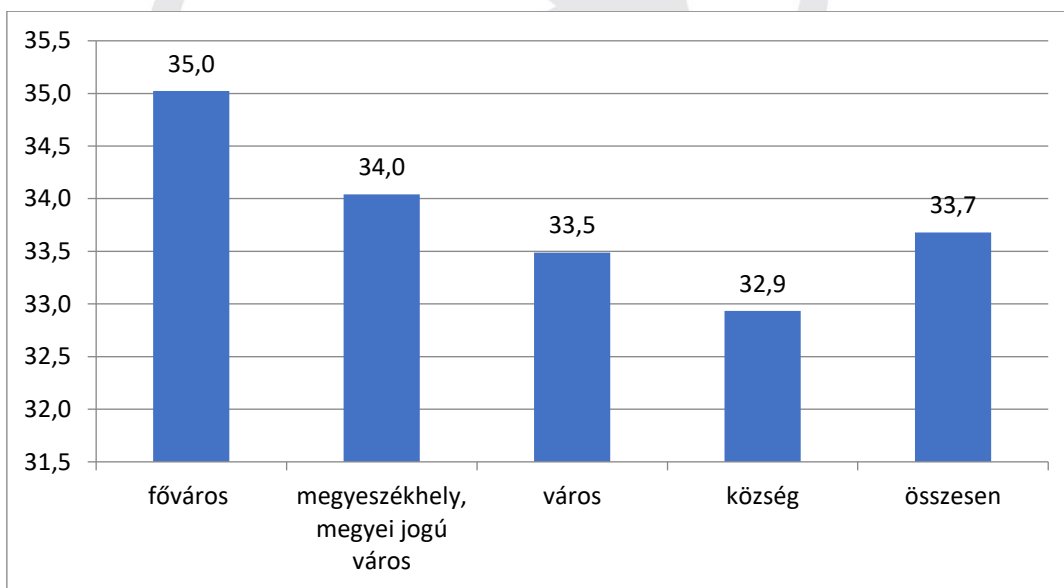
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Az összes babaváró támogatást igénybe vevők aránya, életkori kategóriák szerint (fő, %)

Az igénylők átlagos életkora 33,7 év, legidősebbek a fővárosban, legfiatalabbak a községekben igényelték a támogatást.

Babavárót igénylők átlagos életkora a település jogállása szerint, 2019. július – 2022. augusztus között

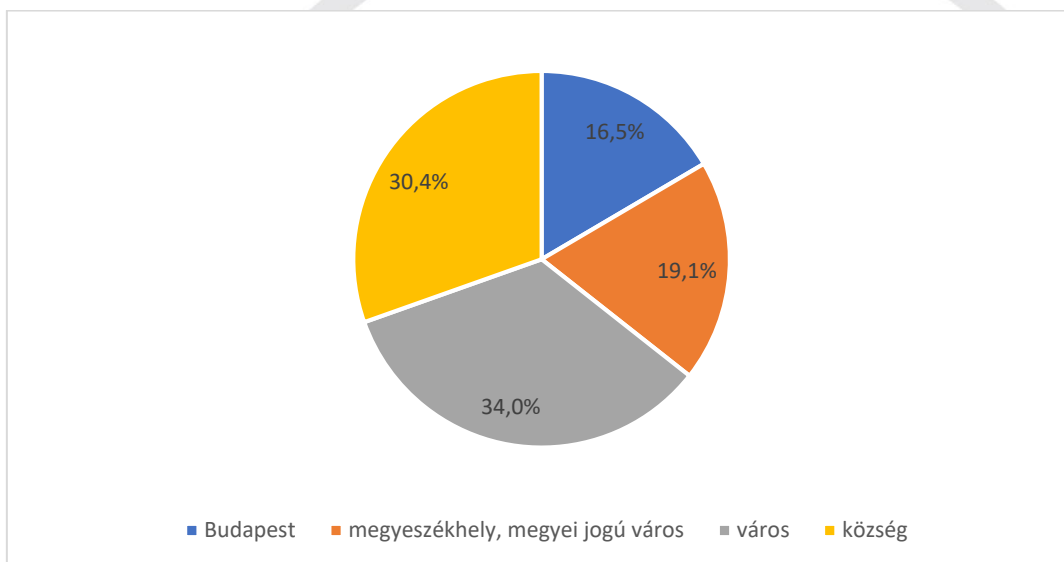
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Területi megoszlás

Az igénylő kicsivel több, mint harmada vidéki városból, ötödük megyei jogú városból nyújtotta be a kérelmet, községből 30,4%-uk. Az igénybe vevők közül legkevesebben Budapesten vannak ebben az összehasonlításban.

Fontos kiemelni, hogy az igénybevételi adatok 1-1 százalékos eltéréssel majdnem pontosan megfelelnek a lakossági arányoknak, hiszen Budapesten él a magyarok 17%-a, a megyei jogú városokban 20%-uk, városokban 33%, községekben 30%.

Babaváró támogatás igénylői településtípusok szerint (fő, %)

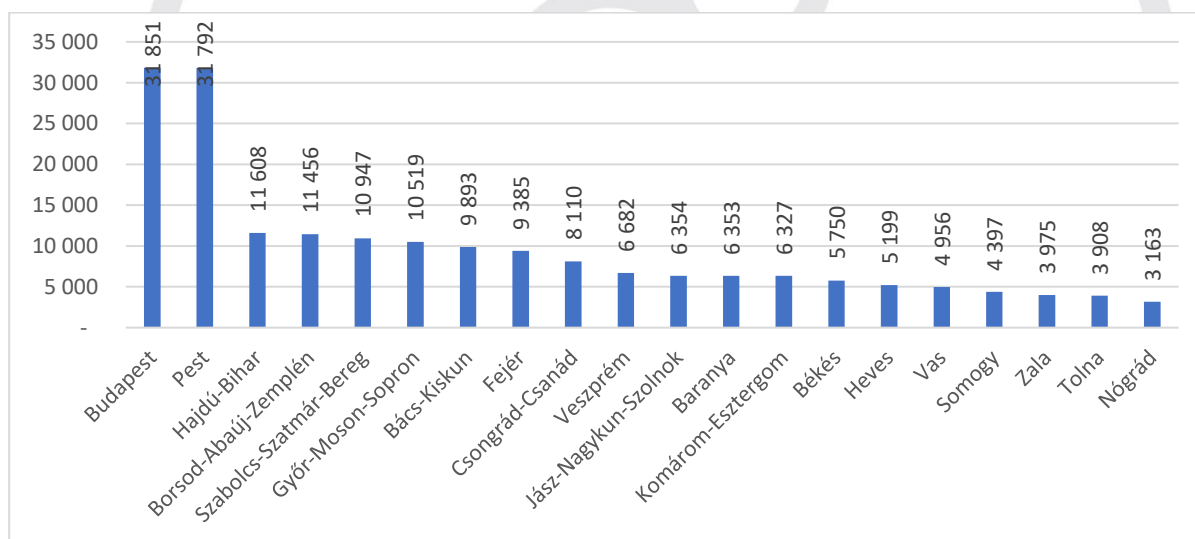
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Településtípus	Lakosság szám	Lakosság aránya	Szerződések száma	Szerződések aránya
Budapest	1 706 851	17,6%	31 852	16,5%
Megyei jogú város	1 907 036	19,7%	36 759	19,1%
Város	3 176 338	32,8%	65 402	34%
Község	2 898 785	29,9%	58 601	30,4%
Összesen	9 689 010	100%	192 614	100%

Babaváró támogatási szerződést kötők száma, lakóhelyének lakosság száma és településtípusa szerint, fő²

Megyék szerinti bontásban az látható, hogy a legtöbben Budapestről, és valamivel kevesebben Pest megyéből igényelték a támogatást.

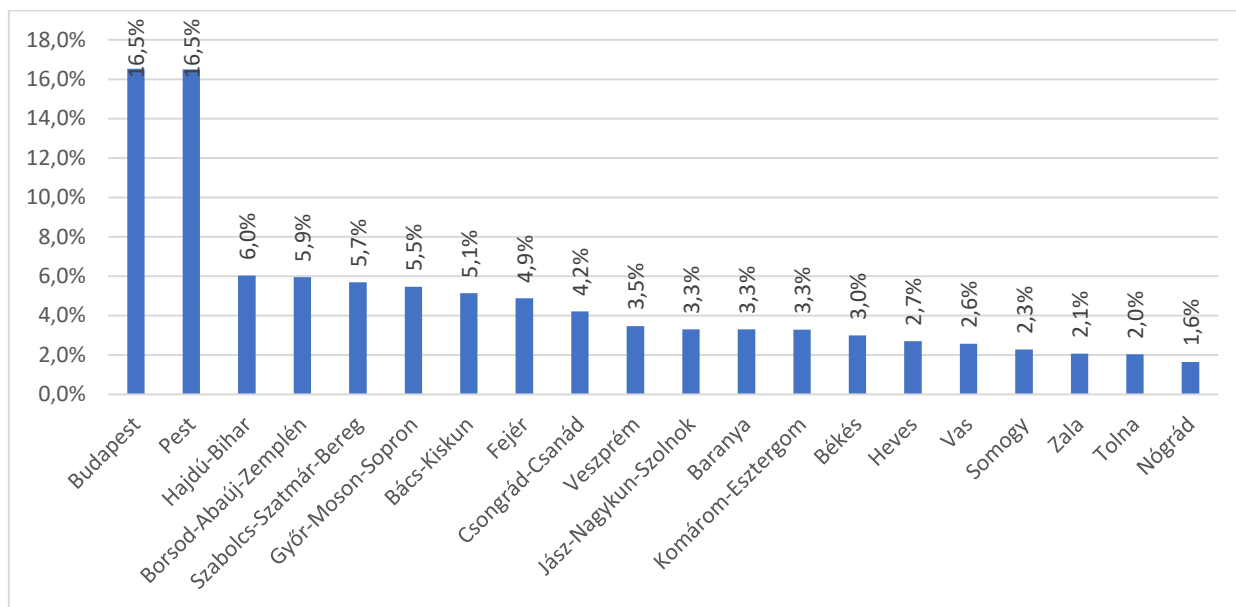
Babaváró támogatás igénylői megyék szerint (fő)

² A lakosság szám forrása: Belügyminisztérium, lakcímnnyilvántartás, <https://www.nyilvantarto.hu/hu/statisztikak> Letöltés időpontja: 2020. 06. 22.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Babaváró támogatást igénybe vevők aránya, megyék szerint, %

A lakosság arányához képest Pest megyében, Budapesten, Fejér és Győr-Moson- Sopron megyékben a lakosságszámhoz viszonyítva valamivel többen igényelték a babaváró támogatást, ami feltehetőleg a foglalkoztatási adatokkal függ össze. Ugyanakkor az ország minden megyéjében az igénybevételi számok alapvetően igazodnak a lakosság számarányához.

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Megye	Lakosság szám	Lakosság aránya	Szerződések száma	Szerződések aránya
Budapest	1 706 851	17,6%	31 851	16,5%
Baranya	354 341	3,7%	6 353	3,3%
Bács-Kiskun	497 660	5,1%	9 893	5,1%
Békés	322 819	3,3%	5 750	3,0%
Borsod-Abaúj-Zemplén	626 477	6,5%	11 456	5,9%
Csongrád-Csanád	393 116	4,1%	8 110	4,2%
Fejér	418 555	4,3%	9 385	4,9%
Győr-Moson-Sopron	479 347	4,9%	10 519	5,5%
Hajdú-Bihar	524 272	5,4%	11 608	6,0%
Heves	289 938	3,0%	5 199	2,7%
Komárom-Esztergom	298 449	3,1%	6 327	3,3%
Nógrád	185 649	1,9%	3 163	1,6%
Pest	1 325 036	13,7%	31 792	16,5%
Somogy	298 786	3,1%	4 397	2,3%
Szabolcs-Szatmár-Bereg	539 153	5,6%	10 947	5,7%
Jász-Nagykun-Szolnok	360 326	3,7%	6 354	3,3%
Tolna	211 172	2,2%	3 908	2,0%
Vas	253 429	2,6%	4 956	2,6%
Veszprém	339 291	3,5%	6 682	3,5%
Zala	264 343	2,7%	3 975	2,1%
összesen	9 689 010	100%	192 625	100%

Forrás: KSH, MÁK

Babaváró támogatást igénybe vevők száma és aránya, lakóhelyének lakosság száma és aránya megyék szerint, fő³

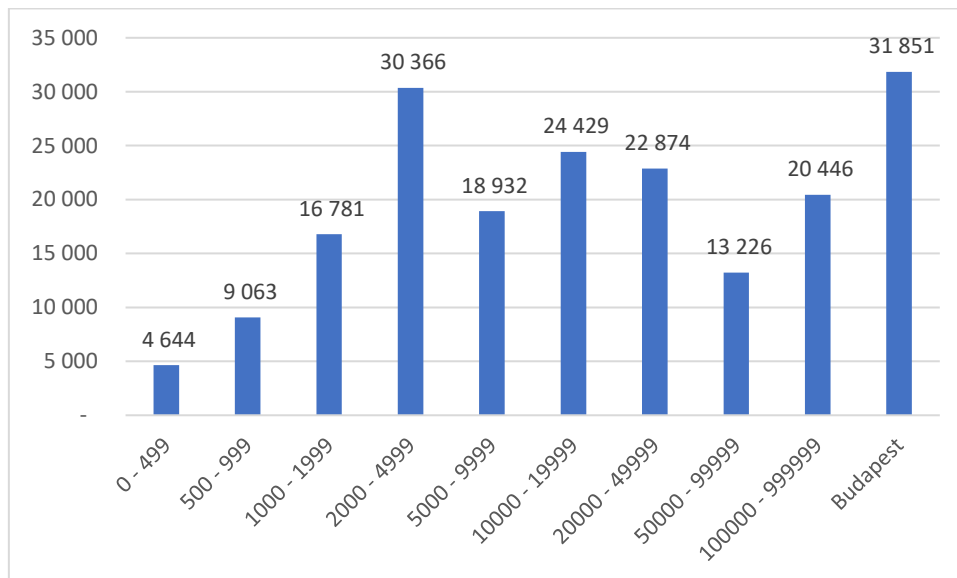
³ A lakosság szám forrása: Belügyminisztérium, lakcímnnyilvántartás, <https://www.nyilvantarto.hu/hu/statisztikak> Letöltés időpontja: 2020. 06. 22.

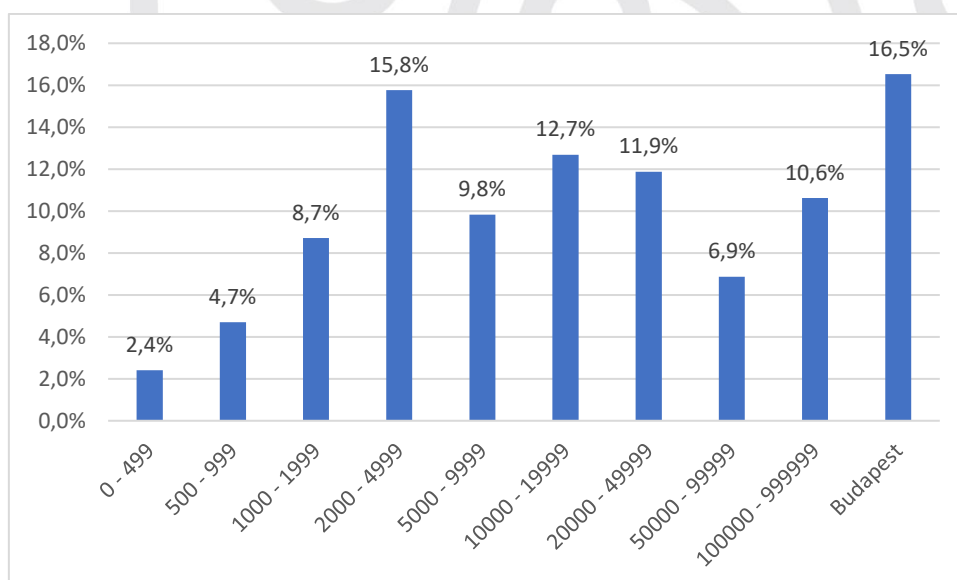
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Településnagyság szerint megmutatkozik, hogy – Budapestet leszámítva – a 2-5 ezer fős és a 10-20 ezres lakosságszámú települések azok, ahonnan a legtöbb igénylést regisztrálták.

Babaváró támogatást igénybe vevők száma, településnagyság szerint, fő

Babaváró támogatást igénybe vevők aránya településnagyság szerint, %

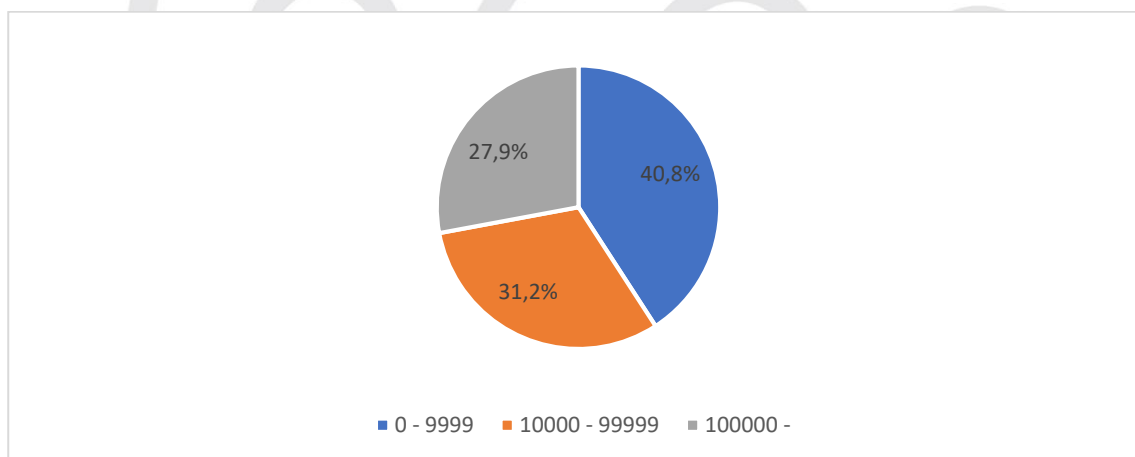
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Településnagyság	Lakosságszám	Lakosság aránya	Szerződések száma	Szerződések aránya
0 – 499	285 141	2,9%	4 644	2,4%
500 – 999	489 929	5,1%	9 063	4,7%
1000 – 1999	857 633	8,9%	16 781	8,7%
2000 – 4999	1 436 087	14,8%	30 366	15,8%
5000 – 9999	886 777	9,2%	18 932	9,8%
10000 – 19999	1 159 791	12,0%	24 429	12,7%
20000 – 49999	1 149 510	11,9%	22 874	11,9%
50000 – 99999	717 845	7,4%	13 226	6,9%
100000 -	999 446	10,3%	20 446	10,6%
Budapest	1 706 851	17,6%	31 851	16,5%
összesen	9 689 010	100,0%	192 612	100,0%

Forrás: KSH, MÁK

Babaváró támogatást igénybe vevők száma és aránya, lakóhelyének lakosságszáma és aránya megyék szerint, fő

Babaváró támogatást igénylők összevont településnagyság szerint (fő, %)

A Babaváró támogatási igények közel fele 10 ezer fő alatti településről, a legmagasabb arányban (15,8%) 2-5 ezer fős településről érkezett.

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Babaváró és jövedelmi helyzet (becslés)

Minden negyedik család (25%) az alsó négy decilisből élt a babaváró nyújtotta lehetőséggel. Lakosságarányosan ezek a családok kisebb mértékben (1,79%) vettek igénybe babaváró támogatást, mint az átlag (2,0%).

A Babaváró támogatást a lakosságszámhoz képest a közepes jövedelmű településeken nagyobb mértékben vették igénybe. A 2019. július 1-én bevezetett Babaváró támogatást 2022. szeptember 9-ig igénybe vevők 25%-a az alsó négy jövedelmi tized egyikébe eső településen (48 817 igénylő) él, 73%-uk a középső és 2%-uk a felső három tizedbe eső településen él (4 354 igénylő). Ebből látható, hogy ezt a támogatási formát elsősorban a közepes jövedelmi helyzetben lévők által lakott településen élők veszik igénybe (73%; 140 179 fő).

	Alsó 1-4 decilis	Középső 5-7 decilis	Felső 8-10 decilis	Összesen
Darab, illetve fő				
<i>Települések száma</i>	2 112	1 024	19	3 155
Lakónépesség száma	2 722 421	6 783 731	182 858	9 689 010
Babaváró támogatás igénylők száma	48 817	140 179	4 354	193 350
Arányok				
<i>Települések száma</i>	67%	32%	1%	100%
Lakónépesség száma	28%	70%	2%	100%
Babaváró támogatás igénylők száma	25%	73%	2%	100%

A babaváró támogatás igénybevételei arányai a településeken élők jövedelmi helyzete alapján Forrás: KINCS szerkesztés (MÁK és KSH adatok alapján)

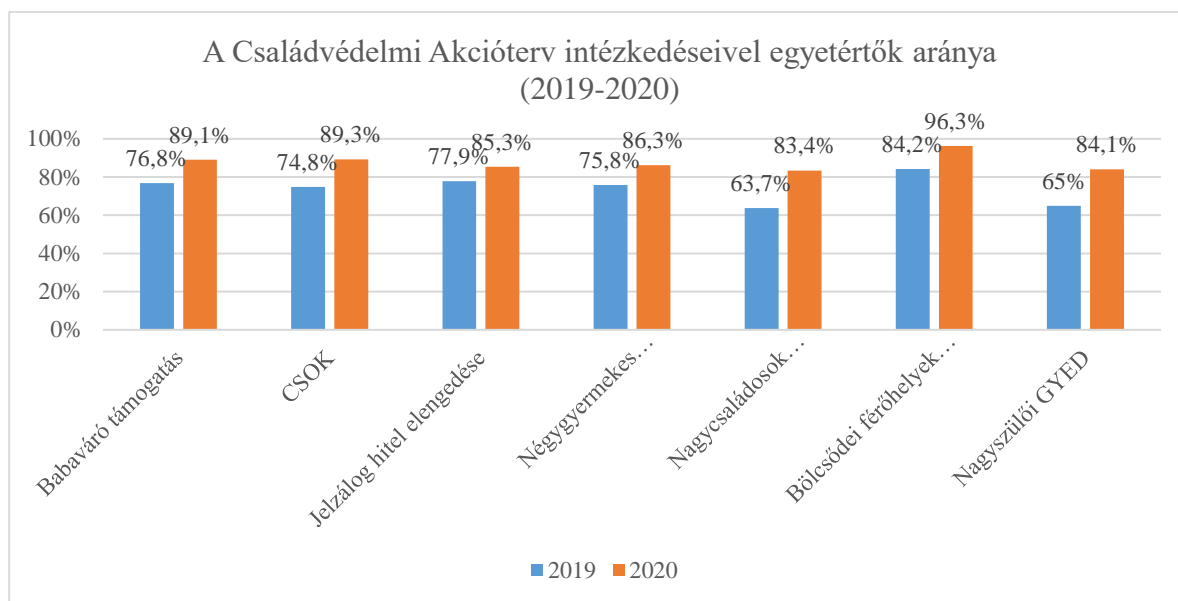

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Babaváró megítélése

A Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS) a Családvédelmi Akcióterv bevezetésekor, 2019-ben, és 2020-ban is közvéleménykutatást⁴ készített az intézkedésekről.

A családpolitikai intézkedések támogatottsága

⁴ Az első felmérés során 2019 áprilisában 1000, 18 és 45 év közötti gyermekvállalási korban lévő egyén megkérdezése történt CATI módszerrel, 500 férfi és 500 nő került a mintába. Csak azok vehettek részt a felmérésben, akik hallottak a Családvédelmi Akciótervről, azaz az összes telefonon felhívott (1 376 fő) 73%-a. Az országos minta 50%-a gyermektelen, 20%-a egygyermekes, 20%-a kétgyermekes, 10%-a három- vagy több gyermekes volt. Iskolai végzettség tekintetében 18%-uk alap-, 36%-uk közép- és 46%-uk felsőfokú végzettséggel rendelkezett. A megkérdezettek közül 40% volt házas, 27% élt élettársi kapcsolatban, 30% volt egyedülálló, 2% elvált és 1% özvegy.

2020. május 18-20. között a felmérést megismételték, az addigi tapasztalatokkal kiegészítve. Az 1000 fős mintába fele-fele arányban kerültek nők és férfiak. 42%-uknak alapfokú, 37%-uknak középfokú, 21%-uknak felsőfokú végzettsége volt. A válaszadók nagyjából azonos arányban tartoztak a 18-29, a 30-39 és a 40-49 éves korosztályhoz. 35%-uk házas volt, 31-31%-uk élettársi kapcsolatban vagy egyedül élt, 2%-uk pedig elvált. A minta 18%-a élt Budapesten, 20%-a megyeszékhelyen, 32%-a egyéb városban, 30%-a pedig községben, faluban. A megkérdezettek közül 507 főnek, 51%-nak volt gyermeke. A gyermekesek 34%-ának egy, 38%-ának kettő, 28%-ának három vagy több gyermeke született.

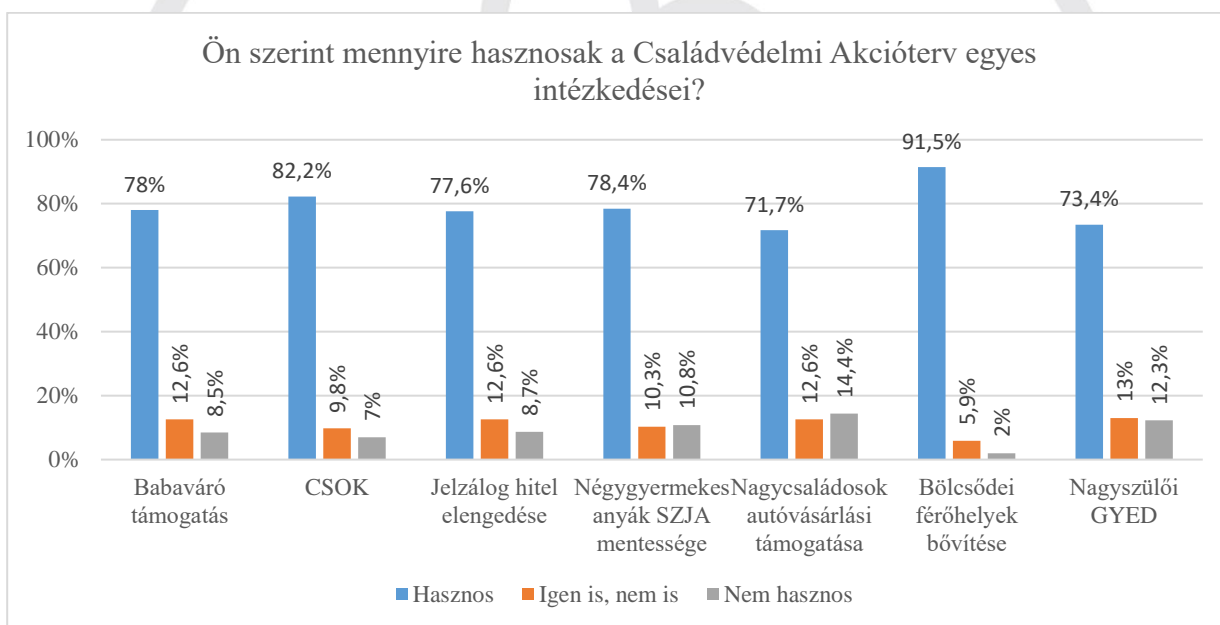
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

2019-ben a válaszadók minimum 60%-a a Családvédelmi Akcióterv valamennyi intézkedésével egyetértett. 2020-ban még pozitívabban vélekedtek a válaszadók, sőt ebben az évben már 80% fölötti támogatottságról beszélhetünk a különböző intézkedéseket illetően.

A Babaváró támogatás bevezetésével 2019-ben a válaszadók 77%-a, 2020-ban már 89%-a értett egyet. 2019-ben a harmadik legnépszerűbb intézkedés volt a bölcsődefejlesztés és a jelzáloghitel elengedése után. 2020-ban a CSOK és a babaváró támogatással értettek egyet a legtöbben a bölcsődei férőhelyek bővítése után. A Babaváró támogatás a koronavírus járvány időszaka alatt is megtartotta a népszerűségét.

2020-ban válaszadók több mint 70%-ban hasznosnak tartották a családpolitikai intézkedéseket. a babaváró támogatás esetében ez 78%.

A családpolitikai intézkedések hasznossága

Végzettség szerint vizsgálva a válaszokat a magasabb végzettséggel rendelkezők a bölcsődefejlesztés után leginkább a babaváró támogatást tartották hasznosnak.

A babaváró támogatást a gyermekesek 82%-a, míg a gyermektelenek 74%-a tartotta hasznosnak.

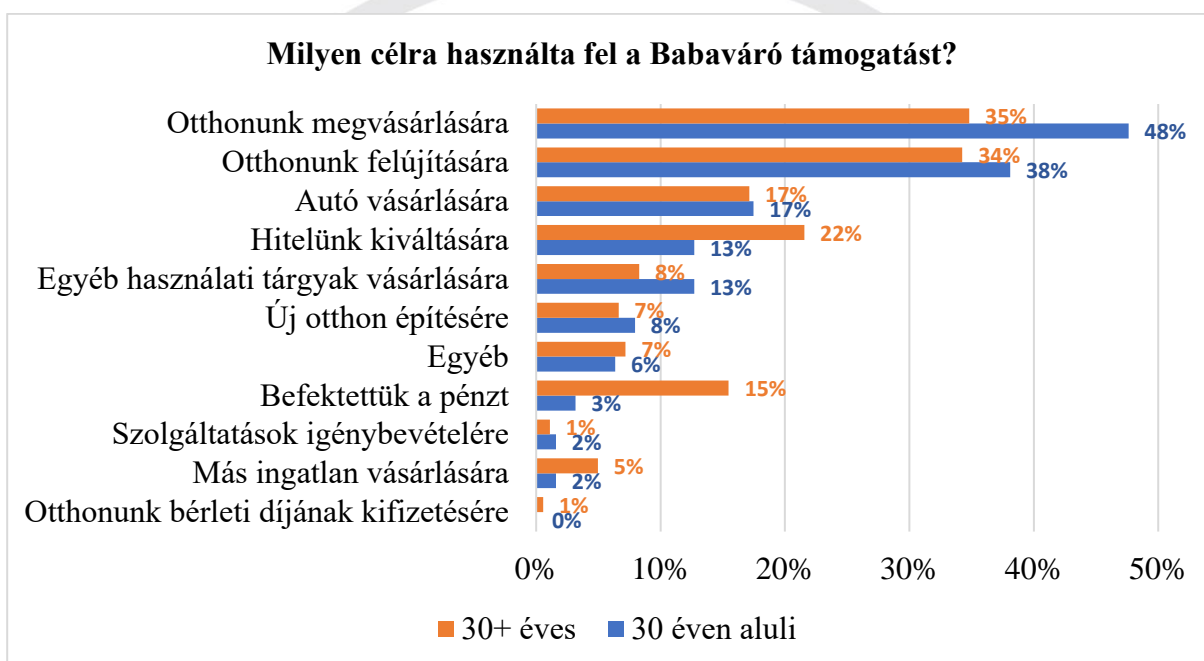

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Babaváró felhasználása

A KINCS 2022 októberi, 500 kisgyermekes anya körében történt felmérése alapján az látható, hogy a 30 év alatti és feletti korosztályban is az igénylők elsősorban otthonuk megvásárlására, felújítására fordították a babaváró támogatást, közülük is leginkább a 30 év alattiak használták otthonteremtésre az igényelt összeget.

A babaváró támogatás felhasználásának aránya 30 év alattiak és felettek körében

A Babaváró támogatást mind a 30 év alattiak, mind a 30 év felettek körében a legnagyobb arányban otthonvásárlásra, illetve otthonfelújításra fordították. A 30 év felettek a harmadik legnagyobb arányban hitelkiváltásra használták fel a támogatást, míg a 30 év alattiak az autóvásárlásra fordították az igényelt összeget.

KINCS

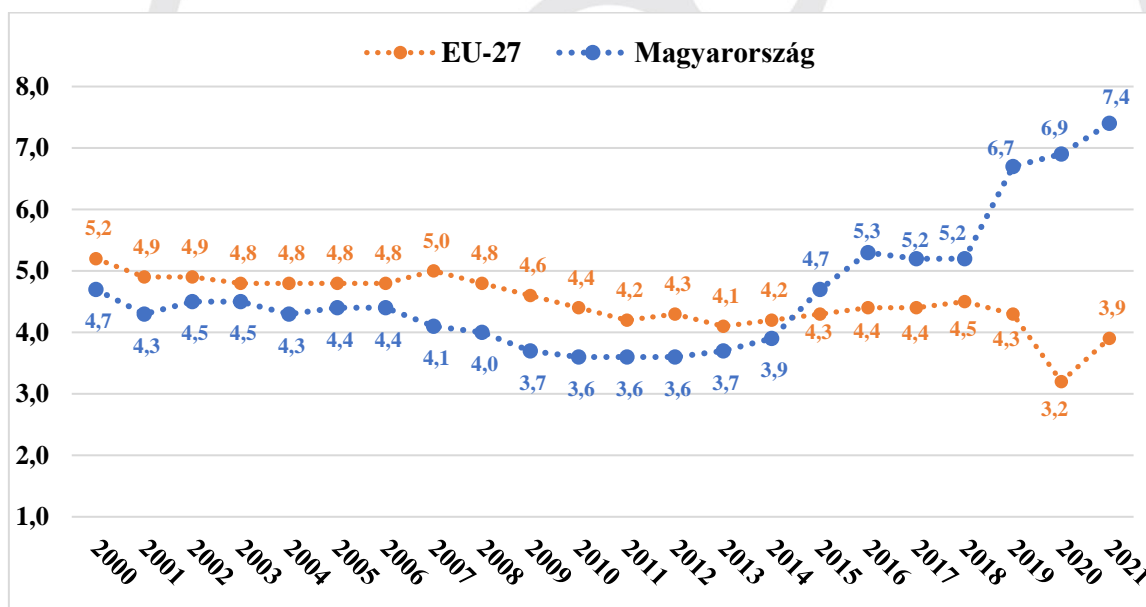
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Babaváró népesedési hatása

A babaváró támogatás 2019 februári bejelentésének hatása mérhető változást hozott a népesedési adatokban. Mind a házasságkötések, mind a születések száma, ahogy a termékenységi ráta is emelkedett, ellensúlyozva a pandémia okozta negatív hatásokat. Magyarországot a 2020-2021-es időszakban az uniós trendekkel ellentétben javuló népesedési adatok jellemezték.

Babaváró hatása a házasságkötések számára

A családpolitikai intézkedéseknek köszönhetően a házasságkötések száma meredeken emelkedett 2018-tól. Miközben az Unió valamennyi országában csökkent a házasságkötések száma a pandémia éveiben, egyedül Magyarországon volt növekedés.

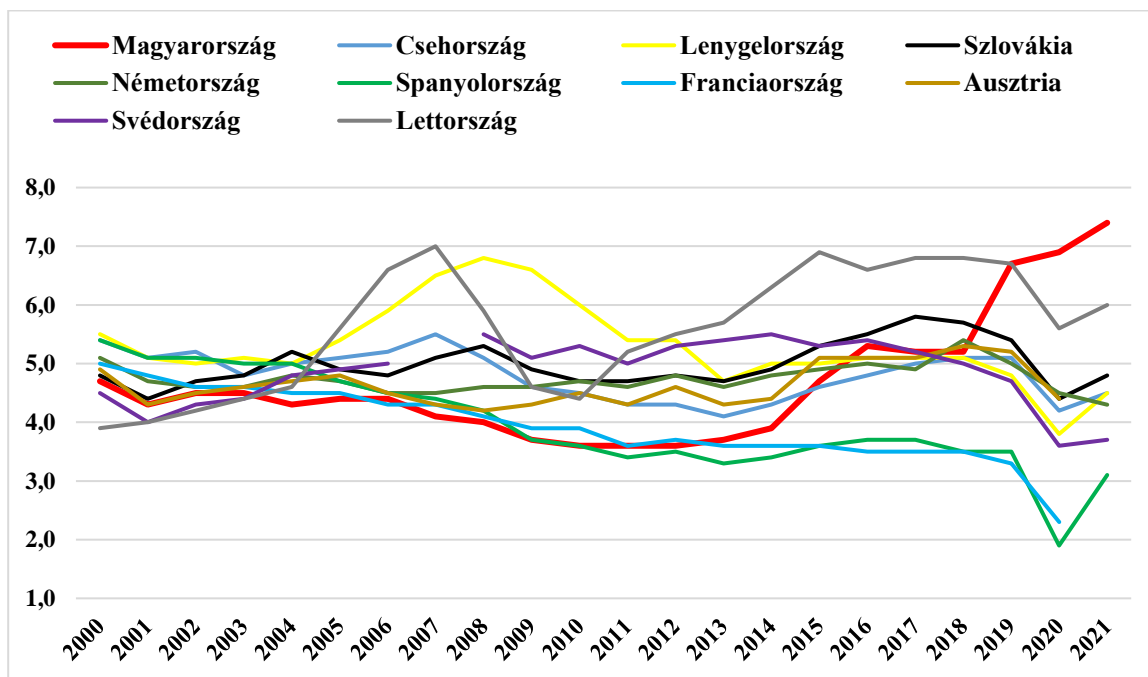

1000 főre jutó nyers házasságkötési arányszám változása 2000 és 2021 között EU27 és Magyarországon Forrás: Eurostat

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

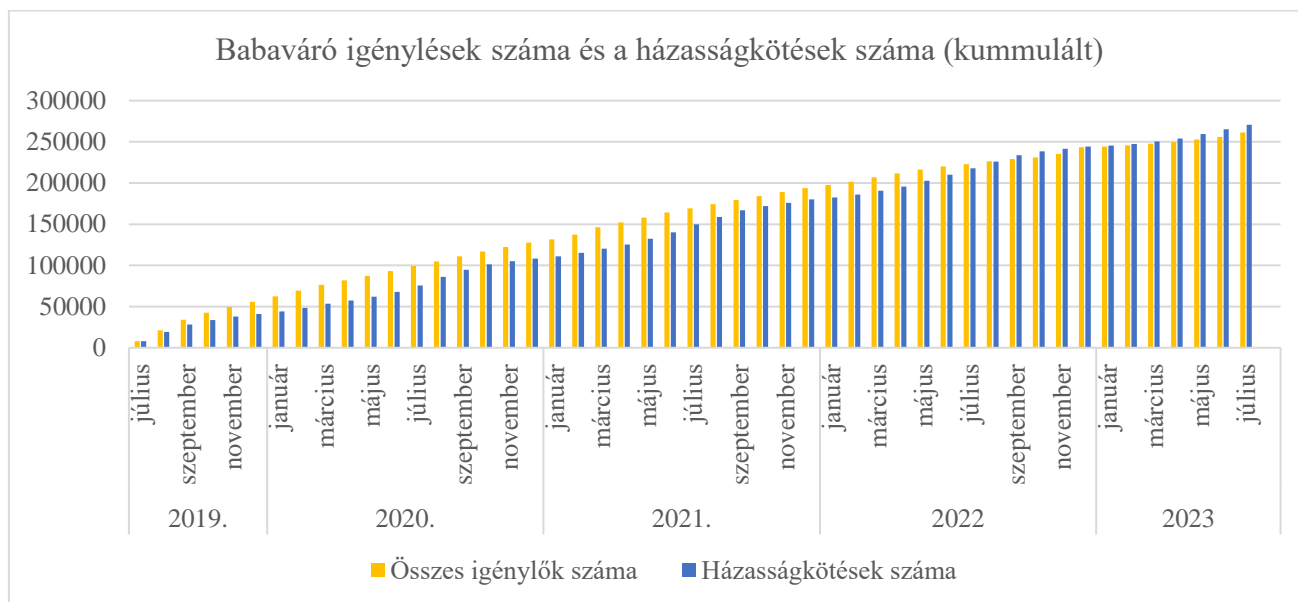
1000 főre jutó nyers házasságkötési arányszám változása 2000 és 2021 között EU27 egyes országokban Forrás: Eurostat

A babaváró hatására 2021-re 2010-hez képest megduplázódott a házasságkötések száma, 1986 óta nem kötöttek annyi házasságot, mint 2021-ben. 2021-re 72 030 házasságot kötöttek.

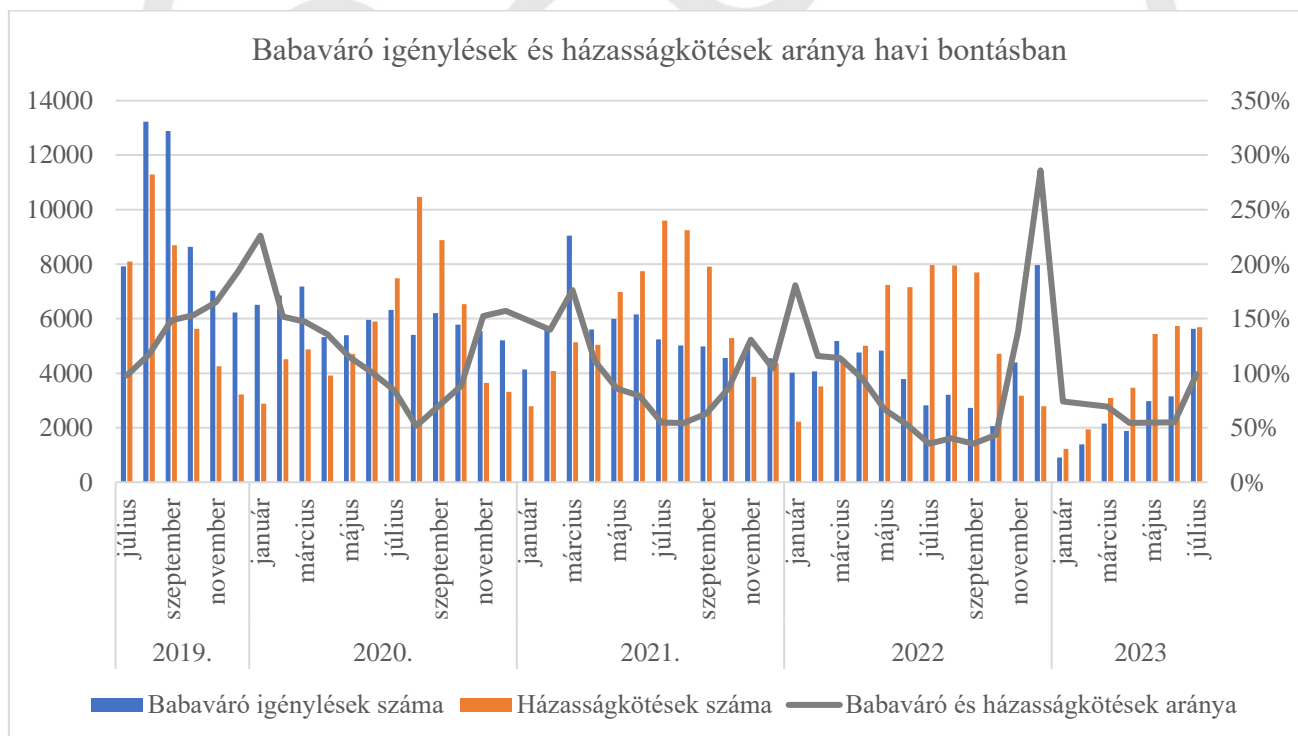

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Babaváró igénylések száma és a házasságkötések száma (kumulált)

Házasságkötések és babaváró igénybevétel aránya havi bontásban

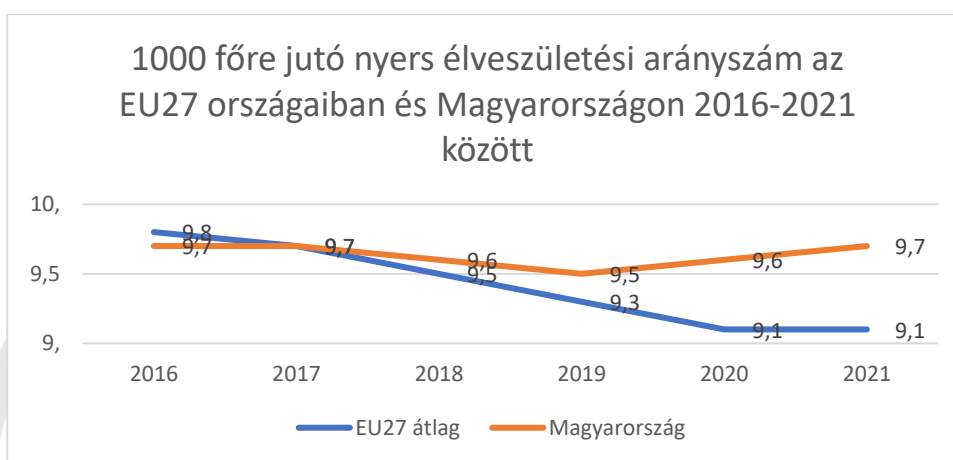

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

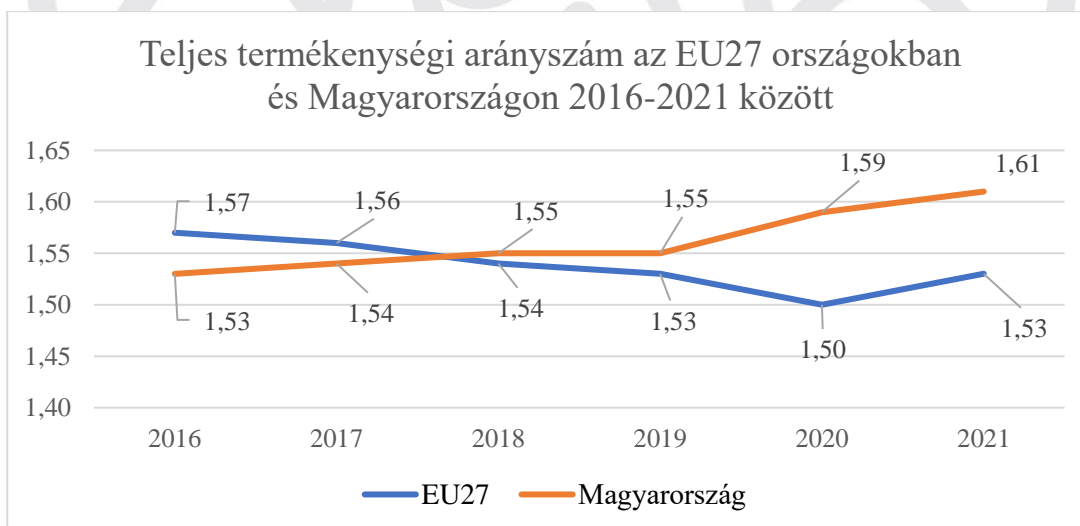
Babaváró hatása a gyermekvállalásra

Az EU tagországaihoz képest Magyarországon az élveszületési arányszám a babaváró bevezetésétől kezdve folyamatos növekedést mutat. Amíg ez az arányszám Európai Unión belül csökken, illetve 2020 és 2021-ben stagnál.

1000 főre jutó nyers élveszületési arányszám változása 2016 és 2021 között EU27 és Magyarországon

Amíg az Európai Unión belül a teljes termékenységi arányszám 2016-tól folyamatosan csökkent, addig hazánkban folyamatosan nőtt.

Termékenységi arányszám változása 2016 és 2021 között EU27 és Magyarországon Forrás: Eurostat

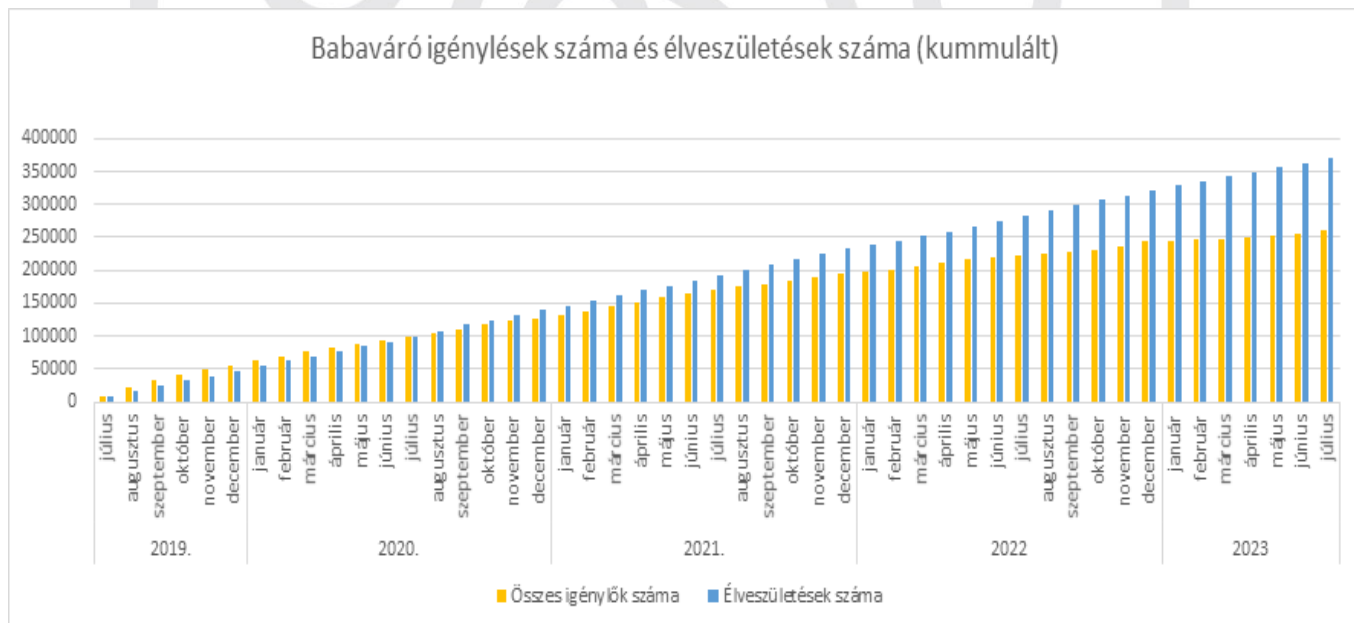
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Magyarországon a születések száma 2020-ban az előző évihez képest 3,5%-kal nőtt és a növekedés folytatódott 2021-ben is. 2022-ben viszont 2021-hez képest 4,9%-os a csökkenés.

Év	Élveszületés összesen	Élveszületés ezer lakosra	Termékenységi arányszám
2011	88 049	8,8	1,23
2012	90 269	9,1	1,34
2013	88 689	9,0	1,34
2014	91 510	9,3	1,41
2015	91 690	9,3	1,44
2016	93 063	9,5	1,49
2017	91 577	9,4	1,49
2018	89 807	9,2	1,49
2019	89 193	9,1	1,49
2020	92 338	9,5	1,56
2021	93 039	9,6	1,59
2022	88 491	9,1	1,52

Gyermekvállalási mutatók 2011 óta (Forrás: KSH)

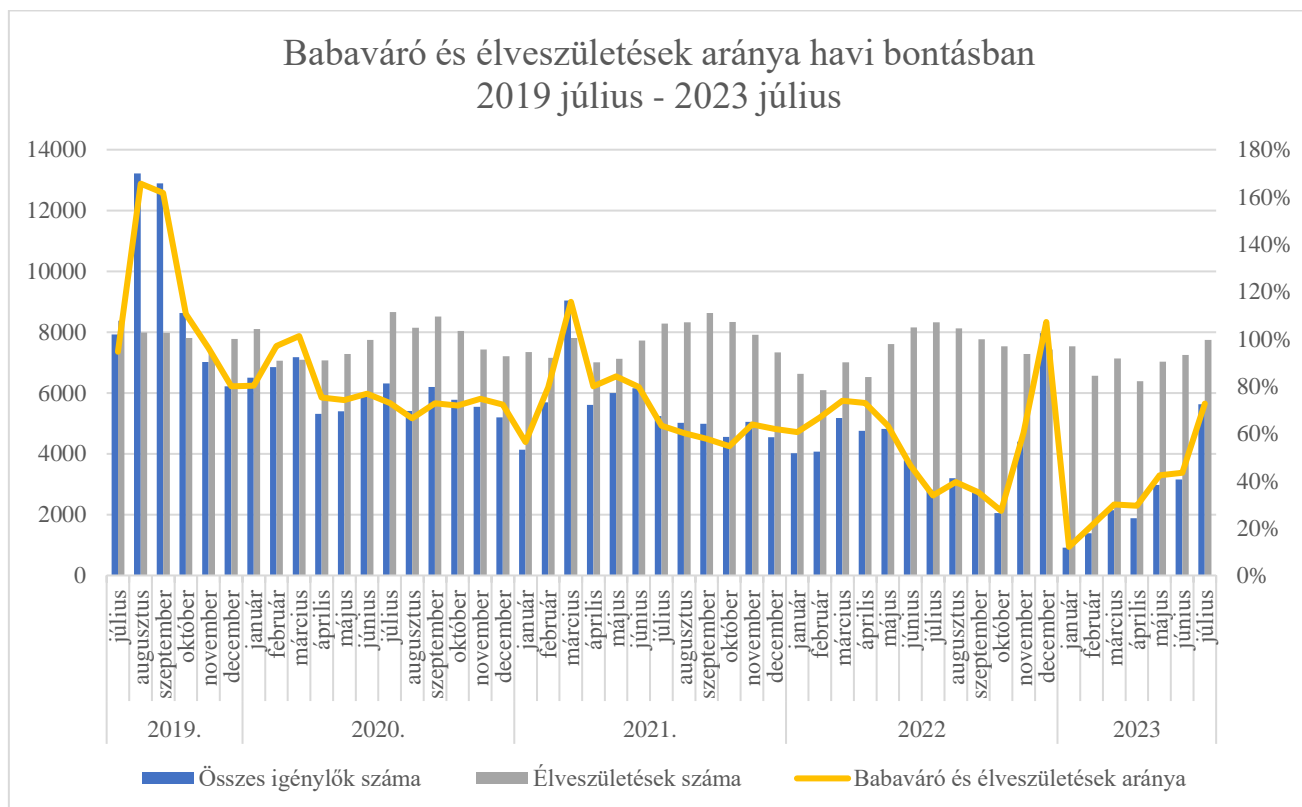

Élveszületések és babaváró igénybevitel száma havi bontásban

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

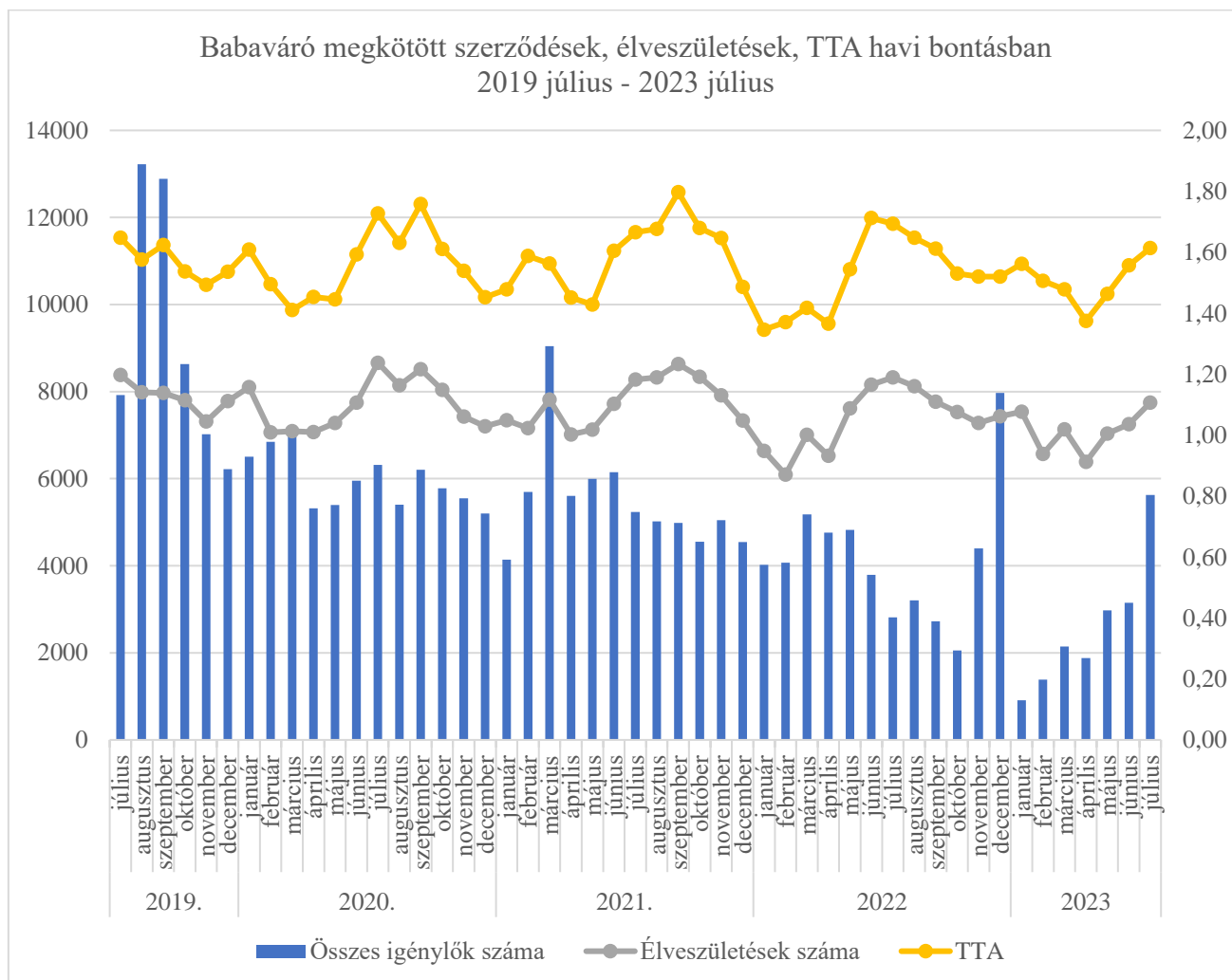
Élveszületések száma és babaváró igénybevétel aránya havi bontásban

A babaváró igénybevételi adatai, a születések számának és a termékenységi ráta alakulása kapcsán felfedezhető a ciklikusság és a párhuzamosság, amiből arra lehet következtetni, hogy a babaváró jelentősen hozzájárult a születések és a termékenységi ráta emelkedéséhez.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

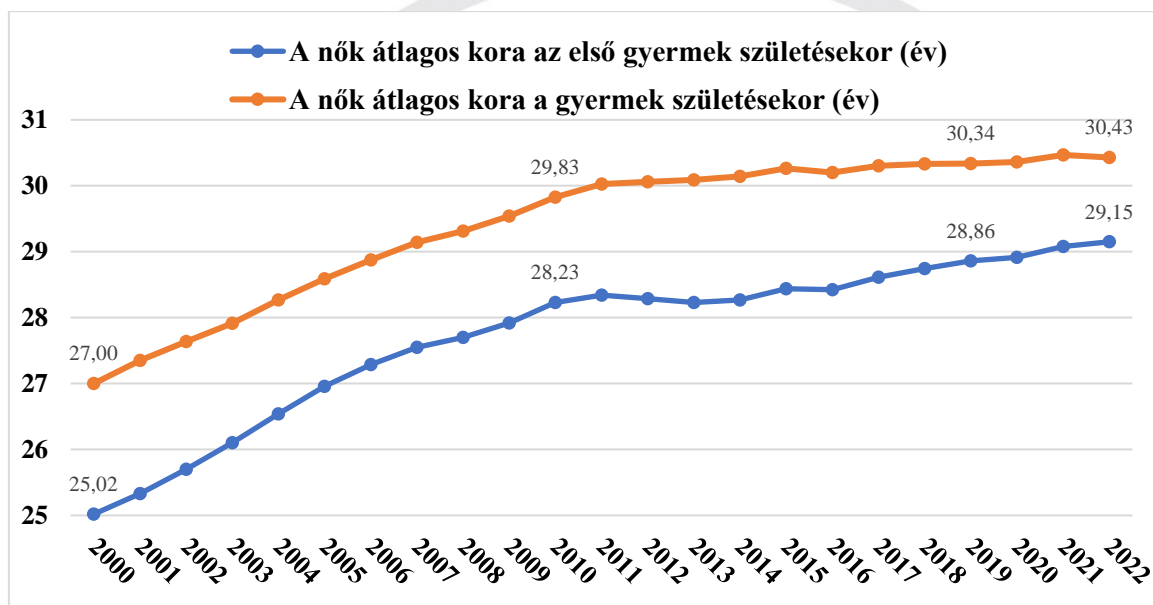

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Gyermekvállalás átlagéletkora

A szülő nők átlagéletkora 2000 után meredeken, 2010 óta kisebb mértékben nőtt és az utóbbi három évben még tovább mérséklődött a növekedés, ami összefüggésbe hozható a babavárával. 2022-ben a nők átlagosan 29,15 éves korukban vállalták az első gyermeküket és átlagosan 30,43 év volt az átlagéletkoruk gyermekvállaláskor.

22. ábra Szülő nők átlagos életkora 2000 és 2022 között

Forrás: KSH Statdat 22.1.1.7.tábla

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Felhasznált irodalom

https://www.koppmariaintezet.hu/docs/babavaro_KINCS_2019jul-2020febr.pdf

https://www.koppmariaintezet.hu/docs/babavaro_tamogatas_első_eve_KINCS.pdf

https://www.koppmariaintezet.hu/docs/KINCS_babavaro_elvezuletsek_2019-2020.pdf

https://www.koppmariaintezet.hu/docs/Csaladvedelmi_akcioterv_megitelese_kutatasi_jelentes_2020_0630.pdf

<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/hitelezesi-folyamatok>

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Babavárával kapcsolatos tanulmányok összefoglalói

A különböző családtámogatási formák fontosságának megítélése

Nyírády, Adrienn ; Pári, András ; Székely, András ; Trieb, Mariann (2022) A különböző családtámogatási formák fontosságának megítélése In: Engler, Á; Purebl, Gy.; Susánszky, É.; Székely, A. (szerk.) Magyar Lelkiállapot 2021. Család- egészség - közösség : Hungarostudy 2021 tanulmányok Budapest, Magyarország : Kopp Mária Intézet a Családokért KINCS (2022) pp. 169-189. , 21 p.

A Hungarostudy kérdőívben 2021 nyarán a különböző családtámogatási formák közt a babavárával hitellel kapcsolatos véleményekre is rákérdeztünk. A kérdések az egyes támogatások fontosságára általában, illetve a saját életben betöltött fontosságra vonatkoztak. Az elemzés érdekében a családtámogatási formákat kategóriákba soroltuk, így a babavárával támogatást két szempontból, a gyermekvállalást ösztönző, illetve a 2010 után bevezetett családtámogatási formákkal együtt elemeztük.

A preferenciák sorrendje alapján általánosságban a legfontosabb a pénzügyi támogatások kategória (4,40-os átlagértékkel, ám ezután, szinte azonos értékkel, az anyagi jogon járó támogatások (4,30) és a gyermekvállalást ösztönző támogatások kategória (4,29) következik. A 2010 óta bevezetett konstrukciók preferencia pontszáma 4,21, vagyis a babavárával ilyen szempontból is a népszerű intézkedések közé tartozik.

A gyermekvállalást ösztönző támogatásokat általánosságban az átlagnál (4,29) fontosabbnak tartják a gyermekek (4,47–4,50), a gyermekvállalás előtt állók (4,4), az átlagosnál jobb anyagi körülmények között élők (4,37), illetve azok a párok, akik a párkapcsolattal rendelkeznek, akik még nem élnek együtt (4,48).

Nem, kor, iskolai végzettség vagy foglalkoztatási státuszt szerint nem volt különbség a válaszok közt.

Általánosságban az új családtámogatási konstrukciókat tartalmazó kategóriát a megkérdezettek 4,21-re értékelték. Átlag feletti fontosságot tulajdonítanak neki a párkapcsolatban élők (4,39), a gyermekek (4,37–4,4) és azok, akik tervezik a gyermekvállalást (4,31), az átlagos vagy valamivel jobb anyagi körülmények közt élők.

Ennél a kategóriánál sem mutatható ki szignifikáns különbség a nem, a kor, az iskolai végzettség vagy a foglalkoztatási státusz függvényében.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A babaváró kölcsön hitelpiaci és reálgazdasági hatásai

Közgazdasági Szemle, LXVIII. évf., 2021. február (150—177. o.)

Az alacsonyabb háztartás-jövedelem, az alacsonyabb megtakarítások és a felsőfokú végzettség hiánya esetében a babaváró hitel nagyobb valószínűséggel jelentett érdemi segítséget a hitelcélok megvalósításához.

A kutatók azt feltételezték, hogy a babaváró hitel főként a szabadfelhasználású hiteleket és a piaci kamatozású lakáshiteleket fogja kiváltani kedvező feltételei miatt. A lakosság körében a fedezetlen hitelekhez képest magas az elérhető hitelösszeg, valamint a feltételes kamatmentesség és a tartozáselengedés számos élethelyzetben vonzóvá tette ezt a hitelfelvételi lehetőséget.

Az adatok alapján látható, hogy a babaváró hitelek felvétele mögött egyértelműen a lakáscélok dominálnak: lakásvásárlásra az ügyfelek 44 százaléka, felújításra pedig 41 százalékuk fordította a hitelösszeg egy részét. A harmadik leggyakoribb cél a hitelkiváltás volt (28 százalék), amely a banki kölcsönök törlesztésén kívül a családtagokkal szembeni tartozások kiegyenlítését is magában foglalja. További jellemző célok a gépjárművásárlás (20 százalék), a (nem ingatlan) befektetés (13 százalék), illetve a fogyasztás (9 százalék), ez utóbbi magában foglalja a gyermekvállalással kapcsolatos kiadások fedezését.

Összességében elmondható, hogy a 2020. május végéig kibocsátott babaváráshitel-volumen 60 százalékát lakáscélokra, 27 százalékát fogyasztási célokra, 12 százalékát pedig egyéb célokra használták fel.

Lakossági lakáshitelezés, 2020

KSH Jelentés a lakossági lakáshitelezési tevékenységről szóló adatgyűjtése, 2021.05.03.

http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/lakashitel/20204/index.html#jelentsenbvltacsoktmogatsok_folystsa

A Babaváró kölcsön 2019- es bevezetése nagyban hozzájárult a lakáscélú hitelek iránti kereslet növekedéséhez. 2020-ban a Babaváró hitelek állománya 1090 milliárd forintot tett ki (ez a teljes lakossági hitelállomány 13%-a).

Sajtóközlemény a háztartási és a nem pénzügyi vállalati kamatlábakról

Magyar Nemzeti Bank, 2021.05.05.

<https://www.mnb.hu/letoltes/kamat-hu-202103.pdf>

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A babaváró a lakáshitelek után a második legfontosabb lakossági hitelterméknek számít, a lakossági hitelállomány hetedét adja. Folyamatosan növekszik az állami támogatás mellett igényelhető babaváró kölcsön részesedése a lakossági hiteleknél.

2021 márciusában a lakossági ügyfelek számára a babaváró támogatáshoz kapcsolódóan nyújtott hitelek új szerződéses összege 54 milliárd forint volt. A program kezdetétől március végéig összesen 1226 milliárd forint értékben kötöttek ilyen szerződést a háztartások a hitelintézetekkel.

A jegybank adatai szerint a március végi, 1191,8 milliárd forintos állomány alapján a babaváró kölcsön részesedése már 14,3 százalékos a háztartások portfóliójában, vagyis az összes lakossági hitel hetedét már ez az egy konstrukció adja.

A babaváró kölcsön megelőzi a személyi kölcsönöket és a szabad felhasználású jelzáloghiteleket is. A babaváró hitel súlya egyetlen év alatt 8,6-ről 14,3 százalékra ugrott, miközben a személyi kölcsönöké 12,5-ről 12,2 százalékra zsugorodott. Növekedést mért a jegybank a babaváró kölcsönnél, amelyenél a februári, 46,8 milliárd forintnyi új szerződést a harmadik hónapban már 53,8 milliárdos összeg követte.

Lakáspiaci jelentés

MNB, 2021. május

<https://www.mnb.hu/letoltes/lakaspiaci-jelentes-2021-majus-hu.pdf>

Az elmúlt években az emelkedő ingatlanárak következményeképpen a babaváró hitel nominálisan rögzített támogatási összegeinek hatása mérséklődött.

A CSOK támogatás és a babaváró hitel maximális összegének kihasználása egy három gyermeket vállaló vidéki házaspár 75 négyzetméteres újlakás-vásárlását szinte teljes egészében fedezi, de a fővárosban is ismételten közel 40 százalékkal csökkent a szükséges hitelösszeg mértéke. Ráadásul szabad felhasználású hitel lévén a babaváró hitel új és használt lakás vásárlásakor, bizonyos korlátok mellett, egyaránt felhasználható önerőként, így a társadalom szélesebb körét érintette.

A babaváró hitel hasonló mértékben javította mindkét ingatlantípus elérhetőségét. Ez egyrészt annak tulajdonítható, hogy a CSOK támogatás a vállalt gyermekek számának növelésével, három gyermektől ugrásszerűen emelkedik, másrészt a babaváró hitel három gyermek vállalása esetén gyakorlatilag vissza nem térítendő támogatássá alakul.

A babaváró hitel megjelenéséhez köthetően már relatív értelemben is javult az egy vagy két gyermeket vállalók helyzete.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A családtámogatások jelentősen növelik a keresletet, a hitelezés oldaláról ugyanakkor nem látszanak a túlfűtöttség jelei

In: Pénzügyi Stabilitási Jelentés, 16-17. o.
MNB, 2021.06.03.

<https://www.mnb.hu/letoltes/penzugyi-stabilitasi-jelentes-2021-junius.pdf>

A babaváró hitel 2019-es bevezetésével már a (további gyermeket tervező) használt lakást vásárlók számára is érdemben javult az elérhetőség, ugyanakkor a 2 és 3 gyermeket vállaló családok lakásvásárlási lehetőségeit eltérő mértékben befolyásolta a termék sajátosságai miatt.

A járvány ellenére is meghatározó maradt a kereslet a babaváró hitelek iránt, melyek közel 30 százalékát adták az éves új kibocsátásnak. A babaváró hitel 2019. júliusi megjelenése óta kötött budapesti lakástranzakciók 13,4 százaléka volt 20 millió forintos vételár alatt, míg a vidéki adásvételek 76 százaléka nem érte el ezt az összeget.

A Babaváró támogatások 70%-át ingatlanvásárlásra használják fel a fiatalok

Duna House, 2021.06.30.

<https://dh.hu/hirek-a-babavaro-tamogatások-70-at-ingatlanvasarlasra-hasznaljak-fel-a-fiatalok>

A maximális, 10 millió forintos támogatásból Budapesten az ingatlanok vételárának átlagosan a negyedét, vidéken pedig a felét tudják fedezni a vásárlók. Egyértelműen látszik, hogy a babaváró felhasználásban az elmúlt két évben rendre csökkent a felújításra, korszerűsítésre, bővítésre felhasznált összeg, ami a kifejezetten ilyen fejlesztésekre bevezetett kormányzati támogatásoknak is köszönhető.

„Ha jön a baba” – A várandósságok tudatában kötött házasságok jelentősége Magyarországon

KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Korfa Népesedési Hírlevél, 2021. augusztus

<https://demografia.hu/kiadvanyokonline/index.php/korfa/article/view/2819/2709>

A babaváró támogatás bevezetésének hatására 2019 egészében 25% -ra nőtt a várandósok házasodási aránya, sőt decemberre 36% volt ez az arány.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Hitelezési folyamatok - 2021. szeptember

MNB, 2021.09.10.

<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/hitelezesi-folyamatok/hitelezesi-folyamatok-2021-szeptember>

2021 második negyedévében a lakossági hitelállomány 424 milliárd forintos negyedéves bővülése 15,8%-os éves hiteldinamikát eredményezett, melyhez a babaváró hitelek stabil kibocsátása mellett a lakáshitelek rekord szintű – 364 milliárd forintos – szerződéseket is jelentősen hozzájárultak.

A lakossági hitelállomány kimagasló bővülése elsősorban a lakáshitelek és a babaváró hitelek dinamikus növekedésének köszönhető, utóbbi júniusban már a lakossági hitelállomány 15%-áért felelt. A 2021. júniussal bezáródó egy év lakossági hitelkibocsátása 10%-kal maradt el az azt megelőző év szintjétől, amit a babaváró hitelek 2019. júliusi indulását követő erőteljes felfutása okozta magas bázis magyaráz

Lakossági lakáshitelezés, 2021. I. félév

KSH, 2021.10.21.

<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/lakashitel/20212/index.html>

A lakáshitelezés alakulását is befolyásolta a 2019. július 1-jétől elérhető babaváró kölcsön. A MNB adatai szerint ezt 2019 júliusa és 2021 júniusa között 1378 milliárd forint értékben vették igénybe.

Ilyen hitel még nem volt Magyarországon: rengeteg családnak járhat ez is az ajándékmilliók mellé
[penzcentrum.hu](https://www.penzcentrum.hu), 2021.11.06.

<https://www.penzcentrum.hu/hitel/20211106/ilyen-hitel-meg-nem-volt-magyarorszagon-rengeteg-csaladnak-jarhat-ez-is-az-ajandekmilliok-melle-1119124>

A babaváró összegét a hitelintézetek 75 százalékban számíthatják be önerőként a lakáshitel-kérelmek esetében.

A babaváró hitel népszerűsége részben épp abban áll, hogy a segítségével - önerőként felhasználva - olyan családok is hitelhez juthattak, akiknek nem volt elég önerőjük akár egy kedvezményes lakáshitelhez sem.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A családtámogatási intézkedések lakáshitel-piaci hatásai egy ágensalapú modell alapján

In: Pénzügyi Stabilitási Jelentés, 42-43. o.

MNB, 2021.12.03

<https://www.mnb.hu/letoltes/penzugyi-stabilitasi-jelentes-2021-december.pdf>

A MNB a lakás- és a hitelpiac folyamatainak értékelésére ágensalapú szimulációs modellt fejlesztett ki. A 2021. október 31-ig terjedő időszak releváns információit dolgozták fel. A modell közel 4 millió háztartást és lakást tartalmaz, így teljes leképezését adja a magyarországi lakáspiacnak. A kormányzat által a gyerekvállalás ösztönzésére bevezetett különböző lakás- és hitelpiaci támogatások hitelezésre gyakorolt hatását számszerűsítették a modell segítségével. A figyelembe vett intézkedések a következők: az újépítésű és használt lakás vásárlásához igénybevehető CSOK támogatás, a lakásvásárlásra és felújításra igényelhető falusi CSOK támogatás, valamint a babavárási hitel. A modellbe beépítésre került továbbá, hogy a babavárási hitel igényelhető összege 10 millió forint, és mind a CSOK, mind a babavárási hitel felhasználható önerőként lakáshitel felvételekor. A modell első szimulált időszaka 2018. január, havi frekvencián vizsgálták az interakciókat 2024. decemberig. Az átfogó hatásvizsgálat érdekében két forgatókönyv szerint futtatták a modellt, az egyikben azt feltételezték, hogy semmilyen családtámogatási formát nem vehetnek igénybe a családok, a másikban pedig a fentebb bemutatott formában és időszakban álltak rendelkezésre a támogatások. A babavárási hitel és a CSOK együttes lakás- és hitelpiaci hatásának a két forgatókönyv közötti különbséget tekintették.

Eredményeik alapján 2021-ig összesen mintegy 240 milliárd forinttal több lakáshitel-kihelyezés valósulhatott meg a kapcsolódó hitelfelvételeknek köszönhetően, amely közel fele-fele arányban támogatott budapesti és vidéki lakásvásárlást, és ez a teljes új hitelkihelyezési volumennek körülbelül 7,5 százalékát teszi ki. A babavárási hitel és a falusi CSOK kivezetése esetén a többlet 2024 végére 200 milliárd forintra mérséklődhet: ugyan Budapesten 2021 után érdemben nem változik, vidéken viszont 50 milliárd forinttal csökkenhet a többlet 3 év alatt. Ez arra utaló jel, hogy a lakásvásárlások egy része előrehozott vásárlás, amelyet a háztartások CSOK-támogatás vagy babavárási hitel nélkül csak később

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

valósítottak volna meg. Különösen igaz ez a vidéki háztartások esetén, ahol az intézkedések kivezetésével a többlet-hitelezés közel felére csökken a 2021 végi „tetőponthoz” képest.

A családtámogatások figyelembevétele melletti többlethitelezés részben abból fakadt, hogy a lakásárak is magasabbak voltak ennél a forgatókönyvnél, 2018-tól 2021-ig Budapesten 9, vidéken 10 százalékkal. A hitelfelvevő háztartások összetétele is megváltozott az intézkedések hatására, mivel a családokat segítették a programok, a nem jogosult, lakásvagyonnal nem rendelkező háztartások helyzetét azonban nehezítették a magasabb lakásárak. Eredményeik szerint 2018-ban és 2019-ben 3,4%-kal több háztartás vett fel lakáshitelt a családtámogatások mellett, 2020-tól azonban már kevesebben, mint az alternatív forgatókönyv esetén. 2024-ig aggregáltan családtámogatások nélkül vesz fel több háztartás hitelt, de az eltérés minimális, 0,3 százalék. Az alacsonyabb hitelfelvételt ráadásul a magasabb árak kiszorító hatásán felül az is magyarázhatja, hogy a CSOK-támogatások és a babaváró hitel mellett bizonyos háztartásoknak nem volt már szüksége piaci hitel felvételére. Továbbá, az a szimulációs eredmény, hogy az első lakásvásárlók száma Budapesten 35, vidéken 27 százalékkal volt magasabb kumuláltan a 7 év alatt, azt támasztja alá, hogy összességében több háztartást segítettek az intézkedések a lakásvásárlásban, mint ahányat hátráltattak a magasabb lakásárak miatt.

Háztartási hitelezési folyamatok: dinamikus hitelbővülés, mérsékelt kockázatok mellett

In: Pénzügyi Stabilitási Jelentés, 30-37.

MNB, 2021.12.03.

<https://www.mnb.hu/letoltes/penzugyi-stabilitasi-jelentes-2021-december.pdf>

A jelentés a 2021. október 31-ig terjedő időszak releváns információit dolgozta fel.

A lakossági új hitelkibocsátás 2020-ban megfigyelt megtorpanása átmenetinek bizonyult. Az új hitelkihelyezések értéke 2020 októbere és 2021 szeptembere között több mint 2500 milliárd forintot ért el, ami 10 százalékkal meghaladja az azt megelőző év volumenét. A hitelezés dinamikus emelkedésében az államilag támogatott programok (CSOK, babaváró hitel, otthonfelújítási hitel) is érdemi szerepet játszanak, a teljes kibocsátás közel harmadát adják. Noha a háztartások új szerződéskötései a babaváró hitelek bevezetése óta elérik a 2008-as válságot megelőző szinteket, ez

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

reálértéken, valamint a lakosság rendelkezésre álló jövedelmének arányában elmarad a 2008. évi szinttől.

A hitelpenetráció emelkedésének irányába hathat az államilag támogatott termékek népszerűsége: az MNB felmérése alapján a CSOK, az otthonfelújítási támogatás és a babaváró kölcsön a lakosság szinte teljes körében ismert. A jelenleg babaváró kölcsönrel vagy CSOK-hoz kapcsolódó hitellel rendelkező adósok és adóstársak harmadának nem volt korábban – 2012-vel bezárólag – hitelfelvétele.

A lakáshitel-adósok körében 53,6 ezer ügyfél (a 2015 óta legalább egy lakáshitelt felvevő adósok 14,4 százaléka) vett fel lakáshitele mellé legalább egy másik piaci vagy támogatott hitelt, a hitelhalmozásban a lakás- és személyi hiteleket és a babaváró kölcsönöket figyelembe véve. A hitelfelvételkor tapasztalható medián jövedelemarányos eladósodottság ezen ügyfelek körében a 2016 eleji 1,6- ról a CSOK bevezetését követően egy év alatt 2-re emelkedett. A babaváró hitelek 2019. júliusi megjelenésével a mutató értéke 3,3-ra nőtt, míg az ügyfelek legeladósodottabb tizede az éves jövedelme közel hatszorosának megfelelő hiteltartozással rendelkezik.

[Az év végéig újabb ezer milliárd forint Babaváró hitelt vesznek fel az ügyfelek a Duna House szerint](#)
MTI, 2022.01.08.

Egyre nagyobb arányban fedezik lakhatási céljaikat az ügyfelek a Babaváró hitelből.

Az igénylők közel háromnegyede költi ingatlanvásárlásra az elnyert hozzájárulás összegét.

Év végig még várhatóan mintegy ezer milliárd forint támogatott hitelt fognak felvenni a családok.

A gyermekvállalást ösztönző kölcsön, a Babaváró hitel népszerűsége megjelenése óta töretlen: a jegybank adatai szerint ugyanis közel 1400 milliárd forintot folyósítottak a Babaváró hitelígényles fedezésére 2019-es indulása óta. A program meghirdetésétől eltelt időben a tavalyi január-június időszakban például mintegy 290 milliárd forintot tett ki a hitelvolumen, ami a lakossági hitelállomány 10-15 százaléka volt.

A Duna House Pénzügyek ügyfelei körében végzett felmérés szerint a Babaváró legnépszerűbb felhasználási módja a lakásvásárlás volt, az igénylők több mint 72 százaléka költötte erre a kölcsönt.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Aránya több mint 10 százalékponttal szárnyalta túl az egy évvel korábbiét és az elmúlt egy évben minden eddiginél magasabb arányban költötték lakásvásárlásra.

A magyarok kiállnak a családbarát kormányzás mellett

KINCS, 2022.03.24.

<https://www.koppmariaintezet.hu/hu/osszeshir/617-a-magyarok-kiallnak-a-csaladbarat-kormanyzas-mellett>
Magyarországon a gyermekvállalást a megkérdezettek szerint leginkább a babaváró támogatás (93%) segíti.

Továbbra is erős maradhat a kereslet a babaváró támogatás iránt

MTI, 2022.04.11.

A babaváró kölcsön meghatározó szerepét jól szemlélteti az is, hogy a bevezetése óta megkötött hitelszerződések volumene meghaladta az 1640 milliárd forintot, így havi átlagban csaknem 53 milliárd forintnyit helyeztek ki a pénzügyi szolgáltatók.

Hitelezés válsághelyzetben – 2008 vs 2020

Polgári Szemle, 17. évf. 4–6. szám, 2021

<https://polgariszemle.hu/aktualis-szam/193-egy-uj-vilagrend-fele-uj-kihivasok-es-valaszok/1174-hitelezes-valsaghelyzetben-2008-vs-2020>

A babaváró hitelek piacösztönző hatását mutatja, hogy az MNB által 2020 júniusában készített kérdőíves felmérés alapján a babaváró adósok 63 százaléka esetében a termék bevezetése új célokat hozott létre, vagy hozzásegítette őket már meglévő hitelcéljuk megvalósításához, amely a babaváró hitel hiányában csak saját megtakarításból vagy egyáltalán nem valósulhatott volna meg. A babaváró hitelek piacösztönző, de egyúttal pénzügyi stabilitást nem fenyegető hatása azért is érvényesülhetett a koronavírus időszakában is, mert ezeket a hiteleket a relatíve képzetesebb, jobb vagyoni-anyagi helyzetben levő társadalmi szegmens vette fel, amelynek munkapiaci helyzete is ellenállóbb bizonyult.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Háztartások pénzügyi eszközei

In: Fizetési Mérleg Jelentés, 34-35.

MNB, 2022. április

<https://www.mnb.hu/letoltes/fizetesi-merleg-jelentes-hun-2022-aprilis.pdf>

A hitelfelvétel dinamikáját 2021-ben is a babaváró hitel határozta meg: az ingatlancélú hitelek stabil emelkedése mellett a babaváró hitelek felvétele magas szintről az év második felében fokozatosan mérséklődött.

A járvány hatásainak enyhítésére bevezetett törlesztési moratórium elérhetőségét 2021 II. félévében szigorították, így már csak a lakáshitelek 6,8%-ánál vették igénybe, szemben az I. félévi 29%-os aránnyal. 2021. december 31-én a magyarországi lakáshitel-állomány 4585 milliárd forint volt, 15%-kal (581 milliárd forinttal) magasabb a 2020 végénél. Aránya a háztartási szektor részére nyújtott hitelekben belül az elmúlt három évben – a babaváró támogatás bevezetése óta – 57-ről 49%-ra csökkent.

Az összes lakossági hitelállományon belül közel 17%-ot kitevő babaváró kölcsönöket jelentős részben lakáscélokra fordították az igénylők, így ez az eszköz mérsékelte a lakáshitelezés iránti keresletet

Visszaszámlálás a babaváróra: újjászületik-e még az ajándék hitel?

bank360.hu, 2022.05.10.

<https://bank360.hu/blog/visszaszamlalas-a-babavarora-ujjaszuletik-e-meg-az-ajandek-hitel>

A támogatás feltételei arra ösztönzik az igénylőket, hogy az igénylést akkor adják be, amikor a baba már megfogant, hiszen ebben az esetben az igényléssel egy időben akár három évre is felfüggeszthetik a törlesztést.

Magyar Fiatalok 2020 Gyorsjelentés

Társadalomkutató Kft., 2021., 18. o.

https://tarsadalomkutato.hu/wp-content/uploads/2021/07/magyar_ifjusag_2020_web-v%C3%9A.pdf

A jelenlegi magyarországi támogatások közül a babaváró támogatásról a fiatal korosztály 72%-a tud.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Hároméves a Babaváró

Duna House, 2022.07.02.

[Babaváró támogatás harmadik évfordulója | Hírek | Duna House \(dh.hu\)](#)

A Kormány 2023-as költségvetési tervezete alapján 2022. december 31. után is várható folytatás, a Babaváró hitelekre 175 milliárd forint a betervezett összeg, ám a több gyermeket már nem tervező családok sem maradnak segítség nélkül, egyéb lakástámogatások jogcímen közel 500 milliárd forint szerepel a tervek között.

[Megtört a lendület: sorra mondanak le az ingyen milliókról a magyar családok](#)
penzcentrum.hu, 2022.08.05.

<https://www.penzcentrum.hu/hitel/20220805/megtort-a-lendulet-sorra-mondanak-le-az-ingyenmilliokrol-a-magyar-csaladok-1127603>

A jegybank statisztikái szerint júniusban komoly visszaesés tapasztalható a magyarok érdeklődésében a kölcsönök iránt.

Az előző hónapokhoz képest a babaváró hitelek kifizetett összegeiben is látványos volt a visszaesés.

A Pénzcentrum által havonta megvizsgált egyéb lakossági hiteltípusok is hasonló mértékű visszaesést produkáltak júniusban.

[A 2021. évi makrogazdasági és költségvetési folyamatok összefüggései, 5 éves visszatekintéssel](#)
ÁSZ, 2022. november, 18. oldal

https://www.aszhirportal.hu/storage/files/files/elemezsek/2022/E2245_2021evi_KT_makrogazd.pdf?download=true

A lakossági szegmensben a kihelyezett támogatott hitelek éves átlagos állománya jelentősen felfutott a 2017-2021. évek közötti időszakban, amit elsősorban a 2019. júliusától elérhető Babaváró hitelek kihelyezett állománya okozott. Ebben a periódusban a Babaváró hitelből 1 640,4 Mrd Ft került kihelyezésre a lakosság számára.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A babaváró támogatásról

Jog-és Politikatudományi Folyóirat, 2022/2.

https://jap.sze.hu/images/lapsz%C3%A1mok/2022/02/JAP_2022_02_vezendi_varga_judit.pdf

A babaváró támogatást 2019. július 1-én vezették be a családvédelmi akcióterv részeként. A családpolitikai eszköz célja a gyermekvállalás és gyermeknevelés támogatása.

A hazai családtámogatás rendszerében elhelyezve, az állam által nyújtott direkt pénzbeli támogatások közé tartozik, melyek nem alanyi jogon járnak, nem is biztosított jogviszony meglétére alapulnak, hanem a támogatást igénylő által vállalt egyéb kötelezettség teljesítése függvényében kapható az államtól. A babaváró támogatás – vagy, a köznyelvben: babaváró hitel – egy állam által támogatott, szabadon felhasználható, speciális hitelkonstrukció. Egy kétkomponensű családtámogatási eszköz, mely egyrészt kamattámogatásból, másrészt – a feltételek teljesülése esetén – gyermekvállalási támogatásból áll.

A babaváró kölcsön összegét az igénylők több mint 80 %-a fordította részben vagy egészben lakáscéljainak megvalósítására.⁵ Ebből következik, hogy bár a babaváró támogatás szabadon felhasználható kölcsönt jelent, mégis elsősorban lakáscélok (lakáshoz jutás, lakás felújítása) elérését szolgálja. Ezt a jellegét tovább erősíti a tény, hogy a felvett babaváró kölcsön összegét lakáshitel igénylésekor a hitelintézetek önerőként veszik figyelembe.

A MNB statisztikái alapján⁶ a tárgyalt hitelpiaci konstrukció keretében összesen 1784 Mrd Ft került kiutalásra 2019. július és 2022. április között. Az első évben – 2019-ben – 471,6 Mrd Ft, 2020-ban 618,37 Mrd Ft, 2021-ben 550,4 Mrd Ft, míg 2022-ben, áprilissal bezárólag összesen 143,64 Mrd Ft szabad felhasználású kölcsönt folyósítottak babaváró támogatás keretében. Kiugróan nagy volt a kölcsön iránti érdeklődés a bevezetést követő hónapokban. Különösen magas értékeket mutat 2019. augusztus (114,11 Mrd Ft) és 2019. szeptember (99,63 Mrd Ft) hónap. Ezt követően mérséklődött a kereslet. 2020-ban vették fel összesen a legtöbb ilyen kölcsönt, abban az évben a kiutalások eloszlása egyenletesebb volt 2019-hez képest. A 2021-es januári visszaesést követően a 2021-es év nagy

⁵ 2020 júniusában a MNB által készített kérdőív kitöltőinek válaszai alapján.

⁶ Babaváró támogatás keretében megkötött kölcsönszerződésekről, illetve kiutalt összegekről.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

részében is megmaradt az érdeklődés e hitelpiaci termék iránt. Csökkenést a kiutalt összegekben 2021 novemberétől látni. Kiseb kiugrásokkal 2021 novembere óta mérséklődni látszik a babaváró támogatás iránti érdeklődés. (Ez fakadhat egyrészt a reálgazdasági folyamatokból, másrészt abból, hogy akik eddig igénybe kívánták venni e kedvezményes kamatozású hitelpiaci konstrukciót, már megtették). Az újonnan megjelenő hitelfelvételi igények száma lényegesen kevesebb a korábban meglévőhöz képest.

A babaváró támogatás(ok) alapjául szolgáló kölcsön szabad felhasználású, a hitelintézetek – továbbá a Magyar Nemzeti Bank, illetve a Magyar Államkincstár – sem rendelkeznek adatokkal arról, hogy milyen célra fordítják a támogatottak a felvett kölcsönt. Ezért 2020 júniusában a MNB online kérdőíves felmérést végzett, hogy feltérképezze a babaváró kölcsönök adósainak helyzetét, illetve azt, hogy mire is fordítják az igényelt összegeket. A kérdőívet a 10 legnagyobb folyósítással foglalkozó hitelintézet adósainak 10,1%-a töltötte ki. Ez azt jelenti, hogy a babaváró hitel bevezetését követő szűk egy évről állnak rendelkezésre információk, mely gyakorlatilag pont az az időszak, amikor a legintenzívebb volt az érdeklődés a termék iránt.⁷

Az adatgyűjtésből kiderült, hogy a babaváró kölcsönt igénylők főszabály szerint a maximális 10 millió Ft-os összegért folyamodtak. A válaszadók 85%-a fordította részben vagy egészben lakáscélokra a felvett kölcsönt. A válaszadók 44%-a lakásvásárlásra, 41%-a lakásfelújításra költötte az összeget. A hitelcélok közül a következő leggyakoribb más hitelek, kölcsönök – ideértve a családi tartozásokat is – visszafizetése volt (28%). Ezt követte a gépjárművásárlás (válaszadók 20%-a jelölte meg), a nem lakáscélú befektetések finanszírozása (válaszadók 13%-a jelölte meg), illetve a fogyasztás (válaszadók 9%-a jelölte meg). Lényeges, hogy a kérdőíves felmérésben egyszerre több cél is megjelölhető volt, s a válaszadók több mint 50%-a egynél több célra fordította a felvett kölcsönt. A kettős célmeghatározás esetén legtöbbször a lakásfelújítást és hitelkiváltást, a lakásvásárlást és lakásfelújítást, valamint a

⁷ Az online kérdőíves felmérés eredményeiről Fellner Z. -Marosi A.- Szabó B. publikált több tanulmányt. Például: Fellner Zita – Marosi Anna – Szabó Beáta (2021): A babaváró kölcsön hitelpiaci és reálgazdasági hatásai. In: Közgazdasági Szemle. 2021/2. sz <http://real.mtak.hu/120773/> (Feldolgozva: HHTSZ 2021/7)

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

lakásfelújítást és gépjárművásárlást jelölték meg a válaszadók. Akik egyszerre három hitelcél
nevesítettek, legtöbbször a lakásfelújítás, gépjárművásárlás és hitelkiváltás hármását jelölték meg.

A MNB online kérdőívének eredményei is megerősítettek, hogy a babavárási támogatás egyértelműen
érezte hatását a lakossági hitelpiacon. A válaszadók 15%-a nyilatkozta, hogy olyan cél
megvalósítására használta a babavárási kölcsönt, melyet korábban nem tervezett. A kölcsönfelvevők
35%-a szerint hitelcélja már korábban is létezett, de annak elérésében a tárgyalt konstrukció érdemi
segítséget nyújtott. A nyilatkozók 13%-ánál a hitelcél a babavárási támogatás létezését megelőzően is
fennállt, és eredetileg saját forrásból kívánták azt megvalósítani, de a kedvező feltételek miatt e
kölcsön felvétele mellett döntöttek, s így a saját források felhasználását kiváltották. A válaszadók
fennmaradó 37%-a esetén másfajta hitel felvételét helyettesítette a babavárási támogatás.

A kölcsönszerződés aláíróinak 23%-a legalsó jövedelmi kategóriába (támogatottak együttes havi nettó
jövedelem 300 ezer Ft alatti), míg 10%-a legmagasabb jövedelmi kategóriába tartozik (a támogatottak
együttes havi jövedelme nettó 750 ezer Ft feletti).

A babavárási támogatás alapjául szolgáló kölcsönszerződés még mindig egy roppant kedvező
feltételekkel bír, szabad felhasználású hitelpiaci termék azok számára, akik gyermek vállalását
tervezik, s eleget tesznek a jogszabályban foglalt igénylési feltételeknek.

[A családokat támogató 2023-as új intézkedések ismertsége és támogatottsága](#)

KINCS, 2023. 03.28.

https://www.koppmariaintezet.hu/docs/KINCS_2023-as_uj_csaladtamogatasok_megitelese.pdf

A babavárási támogatás és a falusi csok 2024-ig történő meghosszabbításáról a válaszadók kétharmada
hallott (67% és 62%). A magyarok több mint háromnegyede szerint hasznos segítséget jelent a
babavárási támogatás 2024-ig történő meghosszabbítása (77%).

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A Babaváró hitel ismertsége és igénybevétele a magyarországi felnőtt népesség körében

IDEA Intézet, 2023. augusztus

<https://www.ideaintezet.hu/hu/hirek-aktualis/107/a-babavaro-hitel-szigoritasa-pont-azokat-eri-el-akik-leginkabb-igenybe-vettek-eddig-a-konstrukciot>

Elemzés grafikái: https://www.ideaintezet.hu/uploads/docs/38/a-babava-ro---hitel-ismertse--ge-e--s-ige--nybeve--tele_ideainte--zet_2023_augusztus.pdf

A felmérés a Babaváró hitel⁸ intézkedéseinek változásával kapcsolatos lakossági véleményeket vizsgálta.

A CSOK-hoz hasonlóan, a Babaváró hitel is széles körben ismert a magyar társadalomban, hiszen a felnőtt népesség legalább négyötöde hallott már róla, 4-ből átlagosan 3 felnőtt pedig nagyjából tisztában is van azzal, hogyan működik ez a kormányzati támogatás.

Az átlagnál is tájékozottabbak a 40 évesnél idősebbek, a magasabb iskolai végzettségűek, a nagyobb településeken élők és azok, akik úgy érzik, hogy nincsenek anyagi gondjaik, többé-kevésbé jól ki tudnak jönni a jövedelmükből. A kormánypárti és a 2022-es választáson közösen induló ellenzéki összefogás pártjainak (DK-Jobbik-LMP-Momentum-MSZP-Párbeszéd) támogatói az átlagnál nagyobb arányban ismerik.

A felnőttek 43%-ról mondható el, hogy ismer olyan embereket, akik igénybe vették a Babavárót. A vizsgálat eredményei szerint 2023 júliusáig a felnőtt népesség 4%-a vette igénybe saját maga (házastársával közösen), összességében pedig 17% családirag érintett. A CSOK és a Babaváró érintettjeinek köre jelentős átfedéseket mutat: akik igénybe vették a CSOK-ot vagy legalábbis családirag érintettek valamilyen formában, az esetek több, mint felében igénybe vették a Babaváró hitelt is.

A bejelentett változás⁹ nagy horderejű, mert 2023 júliusáig a támogatást igénybe vevők majdnem kilenczede éppen a 30-39 éves korosztályba tartozott. E korcsoport tagjainak több, mint harmada

⁸ 2024-től a Babaváró támogatás igénybevételének szabályai megváltoznak. Az igényelhető összeg felső határa 10-ről 11 millióra emelkedik, viszont a jövőben már csak azok a házaspárok vehetik igénybe, akik nő tagjai még nem múltak el 30 évesek. Az igényelhetőség korhatárára vonatkozóan a jövő év még átmeneti időszakot jelent, ugyanis még a 30-40 év közötti nők is igényelhetik majd abban az esetben, ha igazolni tudják, hogy gyermeket várnak.

⁹ Lásd: fenti lábjegyzet.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

júliusban kizártnak tartotta (34%), illetve legalábbis nem tartotta valószínűnek (14%), hogy a közeljövőben gyermeket vállaljon. Összességében szűk egyötödük gondolkodott a gyermekvállaláson, további 8% bizonytalan volt ebben a kérdésben.

A kutatás adatai azt mutatják, hogy a Babaváró igénylésének szűkítése elsősorban pont ezen, a gyerekvállalási terveit illetően jelenleg bizonytalan társadalmi csoport jövőbeli döntéseit befolyásolhatja majd elsősorban.

Arról, hogy a Babaváró igénybevételeben változások várhatók a jövő évtől a felnőttek kevesebb mint kétharmada hallott, erről tehát kevesebben értesültek, mint a CSOK változásairól (60% vs. 71%).

A jövőbeli intézkedések közül rendkívül népszerűtlen a Babaváró hitel igénybevételeinek korlátozása a 30 éves, vagy ennél fiatalabb nőkre, ezzel legfeljebb csak a kormánypárti szavazók tudnak egyetérteni (57%). Jóval magasabb a társadalmi támogatottsága az egy évig tartó átmeneti, türelmi időszak kijelölésének, illetve az igényelhető keretösszeg emelésének is. Ezekkel az intézkedésekkel nem csak a kormánypárti szavazók értenek egyet, hanem az ellenzéki pártok szimpatizánsai is támogatják azokat.